

Po sestanku v Firenzi

Komentarji nemških listov napovedujejo zopet posmembne dogodke — Italija se ni odpovedala Niči in Korziki

Berlin, 29. okt. s. (Stefani). Snočni berlinski listi poročajo o sestanku med kanclerjem Hitlerjem in ministrskim predsednikom Mussolinijem v Firenzi. Listi zlasti omenjajo topil sprejem, ki ga je bil deležen kancelar Hitler v Italiji ter poudarja, da so sestankom med führerjem in ducejem sledili vedno dogodki svetovnega pomena.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« piše, da so Anglia še vedno nima niti pojma o hitrosti dogodkov kakršna sledi iz politične dinamike osnih sil. Nemčija in Italija bosta nadaljevali z vedno hujšimi letalskimi napadi na Anglijo. Obenem pa stremita za novo uredivitvo evropskega kontinenta, ki bo omogočila mir in pravo blagostanje.

»Berliner Börsenzeitung« pravi, da bo moral Churchill sedaj sprevideti, da bosta Nemčija in Italija nadaljevali z vojaško gospodarsko vojno proti Angliji, dokler ne dosegne končni zlom Anglije.

Rim, 29. oktobra, s. (Stefani). Angleška propaganda je citirala razne tuje liste, ki so prinesli vest agencije United Press, da je Italija opustila svoje aspiracije na Nico in Korziko. V merodajnih Italijanskih krogih poudarjajo, da je ta vest popolnoma izmišljena. Italija ni izrazila nobene odgovodev v takem smislu in tudi ni o tem vprašanja z nikom pa razpravljala.

Italijanska sodba

Rim, 29. oktobra, AA. (Stefani). Vsi Italijanski listi v svojih današnjih člankih podprtavajo veliki pomen včerajšnjega sestanka med vodjo rajha Hitlerjem in maršalom Petainom ter pravijo:

Po porazu je nastala tema. Izgledov za bodočnost ni bilo, nikjer ni bilo izhoda. Sedaj pa se je na obzorju pojavila svetloba. Zmagovalec se trudi, da bi obradal svojo zmago v trenutku, ko se je naše prebivalstvo po štirih mesecih strahu in sumnjenja v hudi nesreči že hotelo zoperstati tistem, ki je zasedel deželo, kar ne bi boljšalo našega položaja in tudi ne bi pospešilo naše obnove.

To je bilo včeraj. Zmagovalec je torej storil svoj korak. Vprašali boste, zakaj. Izmed vseh razlogov, ki bi jih lahko nadeli, je vsekakor tisti, ki ga ne smemo slabo ceniti. Nemčija je videla Petainovo vladu pri delu. Zato je vsak dan bolj čuti, da je ob njej nova Francija, s katero je sodelovanje postalno možno.

Curh, 29. okt. s. (Ass. Press). Po tukajšnjih informacijah naj bi bila mirovna pogodba med Nemčijo in Francijo podpisana »dan premirja« dne 11. novembra.

Državnopravni položaj Tunisa ne bo spremenjen

Vichy, 29. okt. s. (Ass. Press). Kakor poročajo, je francoska vlada uradno obvestila guvernerja Tunisa, da se državnopravni položaj Tunisa ne bo spremenil.

Nemška diplomatska akcija na Daljnem vzhodu

Po vesteh iz Šanghaja želi Nemčija spravo med Tokijem in Čungkingom, da razbremeni Japonsko za primer konflikta z Ameriko

Sanghaj, 29. okt. j. (United Press). V tukajšnjih diplomatskih krogih krožijo gorlice, da si Nemčija ta čas prizadeva pridobiti Japonsko za ureditev vojnega spora s Kitajsko. Na ta način bi se vojaška pozicija Japonske na Dalnjem vzhodu značilno izboljšala, kar je potrebno glede na načelno pozornost, ki jo Daljnemu vzhodu zadnji čas posvečajo Zedinjene države. Po informacijah iz istih krogov je nemški poslanik v Nankingu zapustil svoje mesto ter odpotoval v Peking. Prav tako naj bi bila japonska vlada po teh informacijah že prekinila svoje zvezze z Vancouvrevo vlado v Nankingu ter išče trenutno stisko s Čankajškovo vlado v Čungkingu.

Nemško prizadevanje za ureditev spora med Tokijem in Čungkingom v streli za tem, da bi se oslabila skupna ameriško-angleška akcija na Dalnjem vzhodu, ki se v prvi vrsti upira na Čungking. S tem bi Japonska dobila proste roke, da bi lahko nastopila proti Nizozemski Indiji, ne da bi se jih bilo treba pri tem batiti napada Zedinjenih držav, okrepljenega s pojavljeno vojaško akcijo s kitajsko strani.

Normalen promet na cesti iz Birme

Po ruskih vesteh se neprestano prevaža vojni material za Kitajsko

Čungking, 29. okt. s. (Ass. Press). Kitajske čete so zavzeme Nanning v južno-kitajski provinci Kvangsi. Uradno japonsko poročilo potrjuje, da je japonska vojska mesto izpraznila.

Po ruskih informacijah sta se morali dve koloni japonske vojske izmed treh, ki operirajo v srednji Kitajski ob mejah province Nganhaj, zaradi močnega kitajskoga pritska umakniti. Japonci razpolagajo tu s 30.000 vojakom.

Prav tako javljajo ruske informacije,

Glavni napadi zopet na London

Letalska aktivnost nad Anglijo v pretekli noči ni imela velikega obsega

London, 29. okt. s. (Reuter). Letalsko in notranje ministarstvo javlja v svojem današnjem jutrnjem komuniketu:

Sovražni letalski napadi na Anglijo so se pretekelno pritiči kmalu po nastopu mraka. Po polnoči so bili napadi manj siloviti, nadaljevali pa so se vendarle do zgodnjega jutra.

Glavni napadi so bili usmerjeni na London, kjer je bilo poškodovanih nekaj trgovin, hiš in drugih zgradb.

Na neko mesto v srednji Angliji je bilo vrženih mnogo zažigalnih bomb. Povzročenih je bilo več pozarov, ki sta po so bili v vseh primerih kralna poročeni.

Ponoči je bilo sestreljeno nad Anglijo eno sovražno letalo. Včeraj je izgubili sovražnik nad Anglijo 4 letala. Obe angleški lovski letali, ki sta bili snocu pogrešani sta se medtem javili v svoji oporišča, tako da včeraj na angleški strani ni bilo nobene izgube.

London, 29. okt. s. (Reuter). Letalska aktivnost nad Anglijo pretekelno noč ni imela posebno velikega obsega. London je

imel sicer dolg letalski alarm in več okrajev je bilo bombardiranih, toda napad v splošnem ni bil posebno silovit. Med drugim pa je bila v Londonu zadeta od bombne cerkev.

V srednji Angliji je bilo vrženih na neko mesto mnogo eksplozivnih in zažigalnih bomb.

Bombardiranih je bilo tudi več okrajev v južnorozvodni in severnorozvodni Angliji. Nad Firth of Forthom je bila sestreljen nemški bomnik.

Letalski letali, ki sta bili snocu pogrešani sta se medtem javili v svoji oporišča, tako da včeraj na angleški strani ni bilo nobene izgube.

London, 29. okt. s. (Reuter). Letalska aktivnost nad Anglijo pretekelno noč ni imela posebno velikega obsega. London je

na nemem tednu Nemci 90 mož, Angleži pa 34.

Angleška letala nad Nemčijo

London, 29. okt. s. (Reuter). Letalsko ministarstvo javlja:

Preteklo noč so izvršila angleška letala uspešno napade na razne objekte v Nemčiji ter na pristanišča in letališča v ozemlju, zasedenem po nemški vojski.

Obrambni svet francoskih kolonij

London, 29. okt. s. (Reuter). General

de Gaulle je imenoval sedaj člane tako zvanega obrambnega sveta francoskih kolonij, ki je bil ustanovljen pod njegovim vodstvom v francoski Ekvatorialni Afriki. Med člani obrambnega sveta so tudi bivši guverner Francoske Indokine general Cartoux, admirал Muselier in guverner Francoske Ekvatorialne Afrike de Larminat.

Eden zopet v Kairu

Kairo, 29. okt. s. (Reuter). Angleski vojni minister Eden se je mudil več dni na mspkej pri angleški vojski v Zapadni puščavi v Egiptu. Eden je posetil tudi oddelek avstralskega letalstva, kakor tudi

edinice protiletalske obrambe v Aleksandriji. Sedaj se minister Eden zopet mudi v Kairu.

Vojna v Afriki

Kairo, 29. okt. s. (Reuter). Snočni komunike povlejstva angleškega letalstva na Bliznjem vzhodu javlja:

V nedeljo so angleški bombniki napadli pristanišči Benghasi v Derni v Libiji.

V soboto je bilo bombardirano pristanišče Assab v Eritriji. Povzročena je bila znatna škoda na mornariškem glavnem stanu ter na vojašnicah. Neka ladja v huk je bila poskodovana.

Pri napadu na Kassalo v Sudanu so zadržali več poznih bombov povzročile več pozarov. Več zgradb je bilo zadelih.

Južnoafriška letala so bombardirala vojaško taborišče v Maji v Abesiniji. Več zgradb je bilo direktno zadelih in so nastali požari.

Vsa letala so se vrnila z vseh teh poletov.

Kairo, 29. okt. s. (Reuter). Fronta v zapadnem Egiptu je bila včeraj ob prictku grške Italijanske vojne mirne. Uradno an-

gleško vojno poročilo javlja, da ni bilo početje mladih fantičev le plod nagajivosti in mladeničke objestnosti, sicer ne bi po nepotrebni povzročila škodo v občinskem zaporu.

— Prevaljanje cerkvice sv. Martina za muzej. Nekaj let sem so se agilni krajevni činitelji pečali z misijo, da bi se v Metliki zgradili muzej, ki naj bi zbral v hrani vse starinske znamenitosti zgodovinskega mesta Metlike ter vse ostalo tovrstno blago iz vse Bele Krajine. Leto za letom se je z vestnim delom pospeševalo zadržava pripravljalna dela, zbirala denarni sredstva in tudi zgodovinski material za bodoči muzej. Ko se je letosno leto podobor društva Bela Krajina v Metliki pretvoril v podružnico istega društva, se je pristopilo k realizaciji dolgotrajne načrte, po katerem naj bi se zapuščena cerkvice sv. Martina prenovila in popravila ter nudila potrebne prostore za namestitve muzeja. Podružnični odbor si je zbral stvarno pridobito in je pridelal takoj v obnovu starega ostrešja, ki je grozilo, da se kaj kmalu podre. Obnovitvena dela je prevzelo stavbeno podjetje Okroglič iz Novega mesta in že pretekli teden so delavci docela odstranili staro ostrešje nad cerkvijo in prizidkom ter napravili železobetonski venec, ki je stavbo ob vrhu znova trdno povezel. Zaradi trajne trdnosti so preglejali še temelje stavbe in jih na slabših mestih podbenirali na živi skali ter tako vsej odstranili možnost pokanja sten, čemur je bila stavba v zadnjem času izpostavljena zaradi terenskih motenj. Cerkev sv. Martina — bodoči muzej mesta Metlike — je precej stara zgradba toda tečne letnice svoječasne zgraditve doslej ni bilo mogelo ugotoviti. Eni trdijo, da spada vje graditev v dobo okoli leta 1446, kar bi pomenilo, da cerkev sama na sebi predstavlja že svojevrstno zgodovinski spomenik. Po castitljivem ustrem izročilu naših prednikov se tudi skozi vso dobo ohrajanja spomin na zidanje te cerkvice, ki pa je tekmo stoljetij že toliko obdelal, da se letnice zgraditve nihče več ne spominja, mnogi pa vedo povedati, da mora biti okoli 500 let stara. To bi bilo nekako v skladu z letnico 1446 in ol odgovarjalo torej priljubljeni starosti 500 let. Zelo verjetno pa je, da je bila prvotna stavba ob priliku večkratnih turških vpakov požganata in nato ponovno postavljana kar pa ne izključuje možnosti, da posamezni temeljni del cerkvice ne bi izvirali iz omajnene dobe. Preden pa bo v njej nameščen muzej bodo pa strokovnjaki gotovo resili tudi to vprašanje.

in pripomnili, da se je enemu od dvojice posrečilo ubegati iz občinskega zapora s tem, da je zlezel skozi odprtino železnih pačic, ki je bila povečana po trudopolnem nočnem delu. Bil je to znani Slavko K., ki si je po begu iz zapora poiskal zatočišče na bližnjem kozolcu, kjer je ostanki noči prešpal, čez dan pa se je dobro prikrival v poznanih mu lozah. Kakor smo izvedeli, je po dobrem premisleku le prisel do spoznaja, da je najbolje, če se javi oblastem sam in je to po par dneh baje storil v Ljubljani, kjer bo dajal tudi odgovor za svoje nepremisljeno dejanje. Po vsem tem se vidi, da je bilo početje mladih fantičev le plod nagajivosti in mladeničke objestnosti, sicer ne bi po nepotrebni povzročila škodo v občinskem zaporu.

— Prevaljanje cerkvice sv. Martina za muzej. Nekaj let sem so se agilni krajevni činitelji pečali z misijo, da bi se v Metliki zgradili muzej, ki naj bi zbral v hrani vse starinske znamenitosti zgodovinskega mesta Metlike ter vse ostalo tovrstno blago iz vse Bele Krajine. Leto za letom se je z vestnim delom pospeševalo zadržava pripravljalna dela, zbirala denarni sredstva in tudi zgodovinski material za bodoči muzej. Ko se je letosno leto podobor društva Bela Krajina v Metliki pretvoril v podružnico istega društva, se je pristopilo k realizaciji dolgotrajne načrte, po katerem naj bi se zapuščena cerkvice sv. Martina prenovila in popravila ter nudila potrebne prostore za namestitve muzeja. Podružnični odbor si je zbral stvarno pridobito in je pridelal takoj v obnovu starega ostrešja nad cerkvijo in prizidkom ter napravili železobetonski venec, ki je stavbo ob vrhu znova trdno povezel. Zaradi trajne trdnosti so preglejali še temelje stavbe in jih na slabših mestih podbenirali na živi skali ter tako vsej odstranili možnost pokanja sten, čemur je bila stavba v zadnjem času izpostavljena zaradi terenskih motenj. Cerkev sv. Martina — bodoči muzej mesta Metlike — je precej stara zgradba toda tečne letnice svoječasne zgraditve doslej ni bilo mogelo ugotoviti. Eni trdijo, da spada vje graditev v dobo okoli leta 1446, kar bi pomenilo, da cerkev sama na sebi predstavlja že svojevrstno zgodovinski spomenik. Po castitljivem ustrem izročilu naših prednikov se tudi skozi vso dobo ohrajanja spomin na zidanje te cerkvice, ki pa je tekmo stoljetij že toliko obdelal, da se letnice zgraditve nihče več ne spominja, mnogi pa vedo povedati, da mora biti okoli 500 let stara. To bi bilo nekako v skladu z letnico 1446 in ol odgovarjalo torej priljubljeni starosti 500 let. Zelo verjetno pa je, da je bila prvotna stavba ob priliku večkratnih turških vpakov požganata in nato ponovno postavljana kar pa ne izključuje možnosti, da posamezni temeljni del cerkvice ne bi izvirali iz omajnene dobe. Preden pa bo v njej nameščen muzej bodo pa strokovnjaki gotovo resili tudi to vprašanje.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek, 29. oktobra: Ida, Narcis

DANAS NJE PRIREDITVE

Kino Matika: Zelela sem si otroka

Kino Sloga: Veliki orel

Kino Union: Vihar nad Parizom

Razstava Kluba neodvisnih v Jakopičevem paviljonu odprtja od 9. do 18.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

DRŽAVNE LEPOTNIŠKE

Danes: Rudolf Lovrenčič, Župančičeva ulica 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Popravek

»Ljudje na zatožni klopi.«

V gorenjem članku proti meri iznese splošne trditve niso resnične. Resnično pa je

V 20 letih nerešeno socialno vprašanje

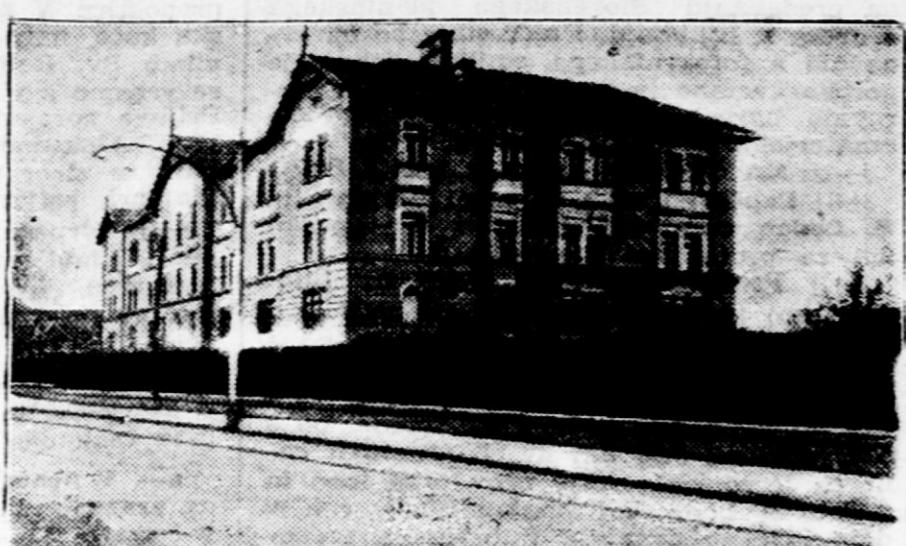
Samo z denarjem, ki ga izdamo v petih letih za gluho-neme, bi lahko zgradili gluhonemnico za vse gluhoneme otroke

Ljubljana, 29. oktobra

Ban dravsko banovino je obljubil sredstva za razširjenje ljubljanskega gluhonemnega. V dogledni bodočnosti bo razširjeni zavod lahko sprejet ves gluhenomni načrt v Sloveniji, če bo šlo vse posreči, čevelj se pa ne more načuditi, da socijalna in kulturnega vprašanja povečave zavoda nismo mogli rešiti že prej, kajti to vprašanje je aktualno prav za prav žed od prevrata, torej ad 20 let.

Strokovni učitelj v gluhonemnici g. Metod Kumelj je v spominski knjigi ob 40letnici zavoda orisal stanje gluhenemnega v Sloveniji. Slovenci ne vemo, pravi med drugim avtor, koliko gluhev prebiva med nami. Vse številke so le pribljujevene, slolene na statističnih ugotovitvah drugih držav. Za Slovenijo jemljemo za osnovno rezultate, ki so jih pokazala statistična raziskovanja v alpskih deželah. Računati pa moramo v Sloveniji na 1800 do 2200 gluhev. V Sloveniji se v edino kraji, v katerih ničesar ne vedo o možnosti izobrazbe gluhih otrok in gluhenemnic. Za gluce iz teh krajev sploh ne izvemo, ali pa izvemo prepozno, ko so že ostareli. Ti gluhi otroci ostanejo zaradi nepočutnosti starče doma, kjer se starajo popolnoma prepuščeni usodi neizobraženega gluhenemca, sebi in okolici v bremu.

V starosti od določnjenega 8. leta do določnjenega 16. leta je v Sloveniji 320 do 360 gluhenemnih otrok. Tudi za tese predpisuje, kakor za počutne zakon o ljudskih šolah obvezno šolanje. Dočim pa je za počutne otroke preskrbljeno, da se more obvezno šolanje tudi izvajati in

Sedanja, mnogo pretesna gluhenemnica

je za te otroke dovolj šol, so gluhi otroci zapostavljeni. Zanje obstoji v Sloveniji samo en zavod, ki more sprejeti le del slovenskih gluhenemnih otrok. Drugim ostanejo vrata v gluhenemnico za vedno zaprta.

Zato so ti otroci za trajno izločeni iz slovenskega kulturnega, socialnega in gospodarskega občestva.

Da sedanj zavod ne ustreza potrebam, je razvidno po tem, da je bil zgrajen pred 40 leti za 60 otrok, danes pa je v njem 148 gluhenemnih otrok. Gluhenemnica je danes prepuno, da že tripl delo v njej, da sta že ogrožena higiena in zdravje otrok. Od vzgoje in izobrazbe v gluhenemnici bo odtrgan 170 do 210 slovenskih gluhenemnih otrok. Od teh jih je 110 do 140 tudi za solo sposobnih, ostali so v duševnem razvoju zaostali. Toda tudi za ostale, ki niso sposobni za šolanje, bi se moral načeti prostor. Če ne v Šoli, pa vsaj v zavetnici.

Najnajča sredstvo za ohranitev ljudskega zdravja in zdravja poedinca so urejene gmotne in higienične razmernice in pravocas-

na zdravniška pomoč v bolezni. Zato so primeri gluhot, ki bi nastala po bolezni, v bolje situiranih slojih zelo redki. Kollar se tu pojavlja gluhot, je po večini dedna. Drugače je to pri stromašnih slojih. Zaradi slabih gospodarskih in socialnih razmer so v teh slojih obolenja bolj pogosta in nevarna, ker ne kličejo zdravnika ali ga pokličejo prepozno. V teh slojih je največ primerov gluhot zaradi bolezni. Iz teh revnih ljudskih slojev kmetov, kajzarjev, kmetskih delavcev, industrijskih delavcev in malih obrtnikov izhaja tudi tistih 170 do 210 slovenskih gluhenemnih otrok, ki jih ostanejo vrata v gluhenemnico za vedno zaprta. Zaradi tega ravno je njih usoda najbolj žalostna. Revni starši tudi gomotno najteže občutijo bremo, ki jim ga nalaga vzdrževanje trajno za delo nesposobnega otroka. Gluhenemni otrok je prepričen samemu sebi ali pa pride v slabo družbo, kjer se izpriči. Duševno in moralno propade. Njegov duševni razvoj se ne dvigne nad živalskega. Kot bebec životari in je nesposobni za delo in neodgovoren za svoja dejanja.

Bolj kakor drugi otroci so torej gluhenemni potrebiti vzgoje in izobrazbe v zavodu. Neizobrazeni gluhenemni so trajno socialno in gospodarsko brez svojcem in javnosti. Od skupnega stvari 2000 do 2250, kolikor je gluhenemnici v Sloveniji, jih lahko dobi po današnjem stanju izobrazbo v gluhenemnici samo 900. Za vse ostale, to je za 1100 do 1350 gluhenemnici, morajo skrbeti drugi. Ako računamo, da stane preskrba poenčna na dan samo 5 din. znača dnevni izdatek zanje 5550 do 7050 din, mesečno 165.000 din do 211.500 din, letno 1.980.000 din do 2.583.000 din, v desetih letih pa 19.800.000 din do 25.380.000 din.

To so ogromne voste Samo z denarjem, ki bi bil prihranjen v petih letih, bi sezidali gluhenemnico, v kateri bi dobili prostor vsi normalni slovenski gluhenemni otroci!

Komandir je obvestil o utopljenki vse orozniške postaje pod Kresnicami. Običajno so vse orozniške postaje prav tako kakor tudi ljubljanska policijska direkcija obvezne, če javljajo sorodniki o pogrešanem držinskom članu in če je verjetno, da je skočil v vodo. Zdaj pa ni nobene take prijava. Oblasti poizvedujejo, kdo bi bil neščena ženska. Verjetno je, da je utopljenka doma iz Ljubljane ali pa z Gorenjskega.

Svoj zagovor je obtoženec večkrat spremenil in mu že zaradi tega sodišče ni moglo dati vere. Izgovarjal se je, da lesa na hotel poslati rudniku v Veluče, ker je izvedel, da rudnik slaboto stoji. Bal se je, da ne bo prisel do denarja, če poslige les v rudnik, zato ga je raje prodal Grünbaumu v Zagrebu. Pa tudi Grünbaum se ni držal plačilnih pogojev in zaradi tega ni mogel poravnati dolga trgovcem v Ljubljani.

Lidija Radovanovićeva, za katero je obtoženec kupoval les v Ljubljani, je izjavila, da sploh ni lastnica rudnika Veluče. Bila je v pogajanjih za nakup rudnika, a do kupljenja ni prišla, lastnik je postal Ivan Marković. Gleda obtoženca je izjavila, da ni blizu pooblaščen kupovati les na njen račun.

Sodnik poedinec okrožnega sodišča dr. Pompej je po zaslisanju vseh prič obsohl obtoženega trgovca Miškovića v odstotnosti na 16 mesecev zapora in na 600 din. globe.

V Savo je skočil svojega pomočnika

Celje, 28. oktobra

V nedeljo zvečer je prišlo na Polzej do tragičnega dogodka, ki je zahteval človeško življenje. Znani 34letni mesarski mojster in gostilničar Alojz Cimperman je sedel v nedeljo zvečer v svoji gostilni na Polzeli v držišču svojega 36letnega mesarskega pomočnika Antona Bratca. V gospodinjstvu sta bila še neki gosti in nastanek je bil okrog 23.30, ko je Cimperman izvlekel samokres in ga začel razkazovati Bratcu. Oba sta preglevala samokres. Ko je imel Cimperman, ki je bil vinjen, samokres v roki, se je samokres nenadoma sprošril in krogla je zadela Bratca v prsi. Bratci je takoj omahnal s stola in na mestu izdihnil. Cimpermana, ki je bil po žalostnem dogodku ves obupan, so orozniški artileriji in prelejalji v zapore okrožnega sodišča v Celju.

V Savo je skočil

Gradec pri Litiji, 28. oktobra
Na predilniških stavbah v Gradcu, kjer je litijski koldovar in znana Mautnerjeva predilnica, se je razširila včeraj kasno proti večeru vest, da je skočil v Savo neki moški. Takoj so prihitali k obrežju reševalci, fantje in možje. S koli v vremenu so skušali obupanca potegniti k bregu, vendar je bil nihjivo prizadevanje zmanj. Vrtnici so moža odnali s deloma od brega in valovi so ga odnesli.

Uvedena je bila uradna preiskava, ki je ugotovila, da je nesrečni mož Martin Vidger, star 68 let, doma iz Gradca, oče ugledne družine. Zadnje dni je bil ves zamislen v včeraj popoldne se je zglašil pri znancih na Stavbah, kjer so opazili, da z njim nekaj ni v redu. Da pa se je odločil za samomor, ni nihče storil. Proti večeru se je poslovil in ko je prišel na breg Save, je nadomaha skočil v valove. Njegovega trupa še niso našli.

Iz Kranja

— Otvoritvena predstava gled. odr. Nar. čitalnice, ki je bila v sredo zvečer, je prav lepo uspela. Priznati je sicer treba, da so krize v zadnjih letih zadale mocan udarec društvi in da to ni ostalo brez posledic tudi za odrsko udejstvovanje. Toda že ta predstava, da sluti, da se bodo prilike normalizirale in da bomo zopet videli predstave na oni višini, kot jih je bilo občinstvo vajeno nekdaj. Šala »Vozel« je prav prijetno odrsko iz živiljenja na vasi in so igralci svoje vlogi podali dokaj dobro. Občinstvo se je ob dobro obdelanim zapletljivim prav prisrčno zabavalo. Kolor še ni videl zabavne igre, naj ne zamudi zadnje prilike, ker se vrši v nedeljo 27. t. m. ob 16. igra nepreklicno poslednjek.

— Krava z jezdilj tov. avto. Neobičajno nezgodno se je pripetila v detretje ſoferju tov. avtomobila last Jug. tvor. gume, ki k sreči razen materialne škode ni zahtevala večjih žrtev. Ko je ſofer vozil po cesti proti Ljubljani je približno »na mejh« opazil, da je na cesti krava. Hitro je zanimal hitrost in se prav počasi približal živali. Ko je bil že tik ob živali, ki se za prihajajoči avto ni niti zmenila, je ſofer zavil na levo in hotel tako obiti kravo, ki pa je prav takrat tudi skočila na levo, da se je zanimala za krov. Šofer je zanimal, da nosi voda s seboj žensko Zupančiče, zlasti v nekaterih delih (n. pr. Arlequin, Sphinxes, Chiara itd.); predvsem naglašam izklesanost forme, ki je po njem dobila v »Karneval« polnoge izraza. Nadaljeval je s Stravinskoga suite »Petruska«, ki je zgrajena na moderni bazi in nudi vse polno novih, muzikalno zanimivih, čustveno močnih, ritmično značilnih in ilustrativno nasičenih momentov; tehnično je komplikirana, interpretacijski pa ima obilo možnosti, da more iz nje prav pianist-umetnik poustvariti vsebinski nad vse dejavnijo estetsko celoto. Magalov je te povsem do-

— Zigosanje sedov na redun interesov. Mestna občina razglaša, da bo odleži zaradi pomanjkanja kreditov do nadaljnega potrebova, da bodo oni, ki bodo hoteli imeti zigosane sode lahko poklicali uradnika na kraj bivališča in to na lastne stroške.

— Tečaj ruskega jezika se prične prve dni novembra. Poučevala bo ga, prof. Martinec iz Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0). Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj je bila odigrana bo bo, prof. Martinec v Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar zmogljiva. Informacije in prijave dober interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0).

Včeraj

Dve ženi v horbi za ljubezen istega moža: Dve ženi v horbi za istega otroka! Nenadkritiliha BETTE DAVIS v izbornem Warner Bros filmu Vas bo očarala in ganila do solz. Drama vedno aktualna vsebine, ki si jo morate ogledati!

KINO MATICA, telefon 22-41

Želela sem si otroka...

Predstave ob 16., 19. in 21. ur.

Pustolovščina, ljubezen in čustvenost, vse je združeno v velikem francoskem filmu
VIHAR NAD PARIZOM (TEMPETE SUR PARIS)

V gl. vlogah: Erich von Stroheim, Annie Ducaux, André Luguet in drugi.
KINO UNION — Tel. 22-21

DANES POSLEDNJIČ zanimiva in napeta indijanska romansa:
VELIKI OREL
KINO SLOGA — tel. 27-30

s prijubljeno SHIRLEY TEMPLE
v glavnih vlogah
Predstave danes ob 16., 19. in 21. ur.

DNEVNE VESTI

— Kralj boter devetemu sinu dalmatinškega kmeta. V nedeljo so imeli v vasi Vrsi pri Marini v trogirske občini krt devetega sina kmeta Mata Runcića. Kralja Petra II. kot botra je zastopal kapetan vojnega broda Dragom Andrić. Rundić ima 11 živih otrok in sicer 9 sinov in 2 hčeri.

— 10 milijonov opank iz starega gumija. Na konferenci o uporabi starega gumija, obrabljenih gumijastih predmetov je bilo ugotovljeno, da je v državi okrog 550 vagonov starega gumija, od tega 10 odstotkov nerabnih avtomobilskih pnevmatik. Tovarne imajo že okrog 143 vagonov tega gumija. Okrog 300 vagonov starega gumija bodo lahko uporabili za izdelavo opank, tako da bo izdelanih 10 milijonov parov opank.

— Anketa o prenogu. V ministrstvu za gozdove in rudnike je bilo včeraj posvetovanje zastopnikov ministrstva, delodajalcev in delavskih zastopnikov o pridobivanju premoga v naši državi. Delavski zastopniki so zahtevali naj se določijo najviše mezde, naj se zgradi takoj pri rudnikih zdrava delavska stanovanja ter izdajo predpisi, po katerih bi tudi rudarji sedelovali pri dobitku podjetij z najmanj 20%. Kontrolo so zahtevali, naj bi delali rudarji najmanj 20 dni v mesecu po 8 ur.

— Mađarsko-jugoslovenski tuški promet. — Magyar Ország poroča, da je Jugoslovensko-mađarsko društvo sklenilo ustanoviti v Novem Sadu tuško prometni urad. Namen urada bo delati na povzdignji tuškega prometa med obema državama. Podoben urad bo ustanovljen tudi v Zagrebu.

— Cenejska koruzna moka za pasivne kraje. Za prehrano pasivnih krajev je dočlena večja Količina koruzne moke. Koruza je bila kupljena za preskrbo pasivnih krajev in meli jo bodo tisti milini, ki imajo naprave za izločanje klice, tako da bo lahko moka iz te koruze delj časa ostala v skladničih. Klice se bodo pa porabite za otoje. Ta moka bo nekolikocenejša od navadne.

— Konferenca o preskrbi s premogom. V ministrstvu za gozdove in rudnike je bila konferenca in na nji so razpravljali o besedilu uredbe, ki naj bi urejala preskrbo države s premogom. Osnutek uredbe bo določil ustanovitev posebnega posvetovalnega odbora pri ministrstvu. Ta odbor bo tudi skupnji organ ministrstva in banske uprave banovine Hrvatske.

— Sladkorna pesa ne bo podražena. Kmetijska zbornica dunavske banovine sporoča, da letosna sladkorna pesa ne bo podražena, kakor nekateri pridelovalci pričakujeta glede na vesti agentov tovarn sladkorja. Sladkorna pesa je letos po 32 din 100 kg, če vsebuje nad 11 odstotkov sladkorja.

KINO MOSTE

Danes ob 20. zadnjikrat dva vefilmova

Greh

Trojica iz »JECE BREZ RESETK«: Cornie Luchaire, Roger Duchesne, Annie Ducaux.

ter očarljiva pevka in igralka, Švedinja Zarah Leander v filmu

Skandal

Enote ljudske cene din 3.50

— Posebna uredba za registracijo uvoznikov bombaža. Da bi bil čim bolj olajšan in povečan uvoz bombaža, je izdelana posebna uredba, ki ureja vprašanje registracije uvoznikov pri direkciji za zunanjoto trgovino. Po tej uredbi bodo uvozniki oproščeni plačevanja kavice in ne bo več predpisani pogoj, da so se najmanj dve leti pečali z uvozom bombaža.

— Poledne omejitve prometa na kamniški progi. Včeraj so bile uveljavljene nove prometne omejitve. Marsiški so bile sprejete z nezadoljivoštvom, kar velja zlasti za kamniško progo. Ljudje, ki se morajo pogosto voziti v Kamnik, trde, da nove prometne omejitve niso bile premisljene. V Kamniku je sodnija, sedež sreza, tuk se ljudje pogosto vozijo k zdravniku, notarju, na davkarju. Razen tega ne smemo razbiti, da je Kamnik tuško premetna postojanka prvega reda. Opozoriti je treba, da sega kamniška davnčna oblast prav do Trojana ter da morajo ljudje potestati od tam na davkarju že kmanu po polnoči, odkar ne vozi več vlak ob 8.10. da pride ob 6. na vlak v Domžalah, ko pa prispejo v Kamnik, morajo čakati po 3 ure, preden se odpre urad. Kamniška proga je ena najbolj aktiven v državi in sedanje omejitve ne morejo služiti varčevanju.

— Jedilno olje iz tobakovega semena. V Bolgariji delajo že deli časa poizkuse s predelavo tobakovega semena v cij. Kljub primitivnim tehničnim postopkom se jim je posrečilo pridobiti 30% olja iz semena, kar je zadovoljiv poizkus. V naši državi so bolgarske poizkuse zasledovali s posebnim zanimanjem ter tudi sami napravili nekaj poizkusnih predelav. Nedavno so se sestali zastopniki Prizada, monopolske uprave in tovarn olja. Razbravali so o pridobivanju olja iz tobakovega semena. Sklenjeno je bilo, da predlože vladni, rai ustvari tobakovo seme v listu med sirovine za pridobivanje olja. Glede na velik pridelek tobaka v naši državi bi lahko naša industrija pridobila na leto iz okrog 50 milijonov kg semena približno 15 mil. kg olja.

— Za boljšanje zdravstvenega stanja našega naroda. V nedeljo se je pričelo in včeraj se je nadaljevalo v Budvi v hotelu Avala posvetovanje načelnikov socialnih oddelkov banskih uprav in upravnikov Higijenskih zavodov iz vse države. Namen zborovanja je proučiti zdravstvene razmere v počinjih banovinah in določiti ukrepe za izboljšanje zdravstvenega stanja našega

mrtev. Bil je večkrat zaboden. Oblasti so takoj uvedle preiskavo in kmalu so ugotovile, da je fanta izvabila v gozd 18letna sosedova hčerka Milja Bogosavljević in sicer na prigovaranje živke Antonijević. Živka je bila skrita za grmom in čim je priseli fant v gozd je navajila nanj in ga večkrat zabolila z nozem, tako da je kmalu izhlapi.

— Umrl v ljubljanskem bolniču, ne da bi se prej zavedel. Na drugem mestu poročamo, da so v ljubljansko bolničko pripeljali hudo ranjenega delavca Jožeta Hočevarja, ki je bil zaposlen pri Juvancu v Ribnici. Hočevar je dopoldne umrl, ne da bi se prej zadel in še preden so ugotovili, kako se je poneseval.

— Srečko Kopore: Glasbeni zbornik I. del »Uvod v kompozicijo«. V začetku prihodnjega leta izide pri nas pomebno glasbeno delo teoretsko-praktične vsebine, ki je prvo delo te stroke pri nas. »Uvod v kompozicijo«, ki ga je napisal skladatelj Srečko Kopore. Doslednji pouk v tej stroki je bil pri nas navezan izključno na tuje, večinoma nemške knjige. Zato bo izdaja Koporevega »Uvod« izredno dobrodošla vsem, ki se v glasbi izpopoljujejo ali jo študirajo. Tisk je prevzel tiskarna A. Blažej, Jesenice-Pužine, notni rez pa litografski zavod v Žemunu. Cena knjige v prednaročilu 150 din (in sicer do 30. nov. 1940) po tem datumu pa 200 din, kar je v primeri z opremo, vsebino in naklado v naših razmerah izredno nizka cena. Načela Še vedno sprejemata tiskarna A. Blažej.

— Beseda kralja Aleksandra I. Javnost moramo opozoriti, da je lepo knjigo, ki je izšla v založbi Dobrovolske knjižnice, kot njen tretji zvezek. Na 135 straneh osmerke so zbrani govorji velikega kralja in državnika v kronološkem redu. Še ko se poglobimo dovolj v te kraljeve govorje in izkreje, spoznamo, kako velikega vladarja smo imeli. Ta knjiga bi moral biti brevir srečnega nacionalno čutetega državljanja in prav v sedanjih časih bi nam bila lahko najboljše vodilo.

— Monografija Ljubljane. Končno smo dobili publikacijo, ki bo predstavila Ljubljano določno tudi svetu, pod naslovom »Ljubljana«. Monografijo je izdal Tujskoprometni svet mestne občine in s tem dokazal, da vendar nekaj dela. Knjigo je uredil univ. prof. dr. Fr. Stele, opremil pa ing. arh. E. Kope. Tiskana je bila v Jugoslovenski tiskarni. Besedilo je sorazmerno kratko, a je zgoščeno in slog je lep. Ljubljana je opisana v poglavjih: Lega, Zgodovina, Običaji, Kulturni obraz, Umetnostno središče in Pečat naše usode. Drugi del vsebuje na posebnem papirju 64 umetniških fotografij naših najboljših fotografov. Glavni del teh slik je pridobljal mestna občina s tekmovanjem za najboljše fotografije in razpravil o narodno obrambnih vprašanjih; naštete niso le slovenske in srbohrvatske knjige in razprave, temveč tudi angleške, italijanske, nemške in mađarske. Koledar je treba uvrstiti med dobre publikacije CMD.

— Ustanove sklad vitezkega kralja Aleksandra I. Zedinitev za podprtjanje ostromačenih in onemoglih blvših pripadnikov Zbornice za TOI. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1940 za uboge onemogli bivši svoje pripadnike in njihove vdove na 50, 100 in 200 din. Prosilci naj vloži pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 15. novembra 1940 prošnje, podprtje z dokazili in opremljene izvršitve v zasebni in v potrošilci načinom. Pridelavci so v tem določili, da je posrednik v zasebni in v potrošilci načinom. Obratnički so zbrani govorji v letih 1940-1941.

— Lastniki stabilnih in premičnih motorjev (ne motornih vozil) morajo svojo potrebo po bencinski mešenici v svrhu dodelitev nakaznice za nabavo goriva nanovo prijaviti po prijavnih obrazcih, ki jih je izdala kr. banska uprava, upoštevaje zadevne nove predpise in potrebe praktične poslovanje. Obrazci se dode pri občnih upravnih oblastih prve stopnje (sreskih načelstev in mestnih poglavarstv) za ceno 1 din. Interesenti se pri tem opozarjajo, da more kr. banska uprava dodeljevali bencinsko mešanico le v obsegu omejitve min. naredbe z dne 17. februarja 1940 Sl. 1. št. 85/18 in njenega dopolnila z dne 31. avgusta 1940. Sl. 1. št. 437/73. Zaradi česar bi bile obseguti teh omejitev nasprotujejoče prijave brezpredmetne, odnosno da se ne mogo upoštevati.

— Sneg tudi na Hrvatskem. Kakor pri nas je tudi v okolici Zagreba že v nedeljo zvečer začel naletavati sneg. Na Sljemenu je snežilo tudi včeraj ves dan in zapadlo je kakih 10 cm suhega snega. Pobeljena je tudi vsa okolica Zagreba. Precej snega je zapadlo v Krizevcih in okolici. V Varazdinu in vsem Hrvatskem Zagorju je tudi zapadel sneg. Na Ivanci ga je 15 cm. O prvem snegu poročajo tudi iz Petrinje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno, sicer nobenih bistvenih sprememb sedanjega vremena. Včeraj je snežilo tudi včeraj ves dan in zapadlo je kakih 10 cm suhega snega. Pobeljena je tudi vsa okolica Zagreba. Precej snega je zapadlo v Krizevcih in okolici. V Varazdinu in vsem Hrvatskem Zagorju je tudi zapadel sneg. Na Ivanci ga je 15 cm. O prvem snegu poročajo tudi iz Petrinje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno, sicer nobenih bistvenih sprememb sedanjega vremena. Včeraj je snežilo tudi včeraj ves dan in zapadlo je kakih 10 cm suhega snega. Pobeljena je tudi vsa okolica Zagreba. Precej snega je zapadlo v Krizevcih in okolici. V Varazdinu in vsem Hrvatskem Zagorju je tudi zapadel sneg. Na Ivanci ga je 15 cm. O prvem snegu poročajo tudi iz Petrinje.

— Vsevetska akcija je v polnem teku in nas ob praznika umrlih loči le še nekaj dñi. Zato naj vsi tisti, ki se niso kupili načinice za vsesvetško akcijo, počite, da boš tudi oni mogli dobiti venec iz smrečja in belo srečo. Oboje že prodajajo na stojnicah po mestu, v prodajalnah mestne plinarne in elektrarne ter seveda v pisarni vsesvetške akcije same, ki je v Mahrovi hiši na Krekovem trgu 10. Kakor vse kaže, bo letosnji praznici umrlih bel, zato se bo do mestni venci in sveči obede od tebe odeje, ki bo pokrivala grobove naših rajnikov, tem bolj održale. Zgodaj zapadli sneg pa nas tudi opominja, da utegne biti letosna zima huda, zato moramo vsi storiti svojo dolžnost do mestnih revščev. Kupujmo vence in sveče vsesvetške akcije, da bomo čim bolj počitili spomin naših rajnikov in čim bolj pomagali našim revščev.

— Stepen upravlja telefoniko centralo. S preseilitvijo zagrebške glavne podružnice v novo prostoro je bila instalirana tam tudi nova telefonska centrala, edinstvena te vrste v Jugoslaviji. Upravlja jo namreč slepec Marko Jurčič. Namesto sodobnih signalov ima kratka silca, ki jih slepec opitava z roko in tako ugotovi, kdo klica in koga je treba zvezeti.

— Zelenčna nesreča pri Gračcu. V nedeljo sta imela na progi Zagreb-Split velik zamudo brez v potniški vlak. Zagrebški brzovlak je prispel v Split ob 19.30 momentu ob 6.30 zjutraj. Kriva je bila nesreča na postaji Cerovac, kjer je skocila s tira lokomotiva in trije vagoni. Gmotna škoda je precej velika, češovški žrtev pa je bil.

— 18letnega řanta je izvabila v gozd in ga umrla. Pred dnevi je brez sledu izginil 18letni sin edinekm kmeta Milivoja Milojevića iz vasi Viljuša pri Čačku. Zamoran so iskali roditelji, zmanj so poizvedovali za njim orodniki. Nesrečna mati je odlila v petek večer vodnikom v gredosko gozd, je neprestano gledala v gredosko, kakor da sluti, da mora biti tam njen sin. In res je naletela na grozen pričor. Pod nekim grmom je ležal njen sin

do iz pip v nižjih legah najbolje v pralničah v kleteh.

—lj Pričevanje SPD. Posnetke najznamenitejših in najlepših zastopnic slovenske planinske flote v naravnih barvah bo kazal g. Karlo Kocjančič v petek 8. novembra ob 20. v dvorani Delavske zbornice, na predavanju Slovenskega planinskega društva v Ljubljani. Predavanje bo obravnavalo s fotografskega stališča snemanje gorske cvetane in gorske pokrajine v naravnih barvah. Planincem, osobito fotamatrem, se obeta zanimivi večer.

—lj NA VSAKO MIZO LASKO PIVO

—lj Popravila vseh ur zoper prevzem F. Čuden, urar v Prešernovi 1 — specialist za precizne ure. 416—n

—lj Prodajalci kislega zelja na ljubljanskem trgu so nameščeni na srednjem otoku. Kislo zelje se danes prodaja do 4 do 4.50 din kilogram. Zato opozorjam gozdodajce, da sta med temi zeljari tudi dva, ki prodajata kislo zelje cenejše, po 3 din, ozirno 3.50 din kg. Kijub nižji cena pa je to kislo zelje prav tako lepo in dobro in bodo teh konkurenčnih cen v dobi splošne draginje ljubljanske gospodinje gotovo veselje.

Dva meseca prezgodaj je pričimala letos v naše kraje starka zima, ki pa menda ne bo dolgo držala

Litija 28. oktobra

Zadnje dni je barometer močno padačil in smo imeli precej dežja. V nedelje so imeli v Stangi nad Litijo, kjer je znana božja pot pri Sv. Antonu, tistem, ki ima čez ženine in neveste, zgnečanje. Ponavadi je prišlo v Stango precej romerjev in izletnikov, ki so si poiskali za jesenski pridelki v gozdovih sladkega kostanja. Deževje pa je preprečilo načrti načrte in vodnik, ki so bili namenejni na prijeten izlet v Stango.

Dež je proti včeretu, ko je zapihalo burja, sprvergel v sneg, ki je pobelil vso zasavsko dolino. Ko smo se dali zbudili, je prav ob Savi se ležalo nekaj snega, dočim je po više leželjih krajih zapadlo tudi do 20 cm južnega snega, pa Kumu in drugih hribih pa še več.

Kmetje s Svetne gore, z Mamola in drugim so drugod so

Ljubljanski Stari trg gospodarsko propada

Bil je nekoč nekakšna matica ljubljanske in lahko rečemo slovenske trgovine sponh

Ljubljana, 29. oktobra. Gospodarsko nadzadovanje zadnje dobe je našlo svoj odziv tudi pri nas. Posamezna gospodarska podjetja so ali propadla ali pa le s težavo love svoje ravnotežje. Kakor pa lahko najdemo vzroke za tako splošno propadanje trgovine in industrije, moramo pa tudi najti vzroke za še hujše propadanje lokalnega značaja. Tako lokalno propadanje trgovine je opaziti že nekaj časa v Ljubljani na Starem trgu.

Stari trg spada dokazano v najstarejši del stare Ljubljane. Tu se začenja gospodarski tek Ljubljane in v njem tudi seveda kulturni. Torej je ljubljanski Stari trg nekakšna matica ljubljanske in če hočete tudi slovenske trgovine. V tem delu mesta se zaznamujejo v pradobi trdne patriarhalne trgovske hiše.

V poznejši dobi je prevzel Stari trg bolj posredovalno vlogo med starim centrom in dolenjskim periferijo. Te svoje posredovalne vloge ni niti izgubil, ko je bila vzpostavljena boljša zveza z gradom, niti ne tedaj, ko je pričela teči žila prometa za Ljubljance po Prulah, bodisi čez novi sentjakobske mosti ali pa po prulskem mostu. V zadnji dobi pa brez pravega vzroka ta patriarhalni del Ljubljane vedno boj propada, tako da mu je konec in propast gotova! V dobi zadnjih šestih mesecov je bilo izpraznjeno v tem delu mesta, ki je razmeroma zelo majhen, že sedem trgovskih lokalov, ki so bili deloma spremenjeni v obrtnike lokalne, deloma pa tudi zopet izpraznjeni in so še danes prazni. Pozabiti pa ne smemo, da so obrtniki manj donosni kakor trgovski. Jasno nam mora biti, da Stari trg ne sme prevzeti vloge obrtnega životlinjanja namesto prejšnje živahne trgovine.

Ostane nam torej samo še vprašanje, kako odpomoči temu propadanju. Gotovo je pa tudi eno: ostane samo še lastna samopomoč vseh zainteresiranih in prizadetih. Noben trgovec ne more ravnočasno gledati, kako mu propada trgovina, kako izgublja tla pod nogami! Noben posestnik ne more trpeti, kako izgublja hiša, rentabilnost, kako izgublja vrednost njegove zemljišča. Torej samopomoč naj mu pomaga!

Predvsem je potrebna krepka povezanost vseh trgovcev in posestnikov na Starem trgu. Zamenjali si začasno organizacijo, ki naj na posebenem stanku sklene vse potrebne ukrepe, tukaj pa samo nekaj smernic! Predvsem je potrebna skupna reklamna akcija po časopisu, radiu itd. V spominu imam skupno reklamno akcijo trgovcev Franciškanske ulice, ki ni izpadla ravno slab. Kaj, ko bi trgovci na Starem trgu uvedli posebne, nekaj odstotkov nižje cene za vse blago, kakor pa so v ostalem mestu? Kaj, ko bi lastniki niznili cene trgovskim lokalom za malenkostno vsto ter tako promagali trgovcem do tistega znižanja cen? Bolje je žrtvovati nekaj, kakor pa vse izgubiti! Gotovo pa je, da bi le skupna in stroga solidarna akcija imela uspeh, posamezniki bi v vedenju le utonili! Kaj, ko bi trgovci Starega trga posebno vestno skrbeli za svoje trgovinske izložbe? Mogoče bi jih celo enotno aranžirali? V tem bi bil podurjen enoten duh prizadetih! Mogoče bi se bolj poudaril vstop in izstop na Stari trgi arhitektonsko, reklamno, trgovska? Stari trg naj postane samostojna enota v gospodarskem,

trgovskem in reklamnem smislu! V vsem konkurenčna enota!

Ko razmišljamo o vseh teh idejah in smernicah, ko isčemo potov za izboljšanje, bi mogoče naleteli na odpor trgovskega sveta, ostale Ljubljane. Zato pa tote: veliča večinj starih trgovin po mestu, morda prav s Starega trga, bodisi posredno ali pa neposredno, zato bodo imeli več smisla za propadajoči Stari trg in v njem ves sentjakobski okraj, ki je tesno povezan z usodo Starega trga. Nihče govoriti ne še škodovati centru, pač pa posredno!

Ko je dobil sentjakobski okraj svoj novi zelenjadni trg na trgu pred cerkvijo, se je marsikdo mislil, da bo vsaj malo boljše, kar se pa seveda ni zgodilo. Konzument se tega trga ne poslužuje, ker zaupa le staremu zelenjadnemu trgu na Vodnikovem trgu. Kriča je pa tudi na prizadetih oblastnih, ki se vedno nočijo decentralizacije stare tržnice na Vodnikovem trgu, ki bo kot parcela tako moral biti kmalu posidan, ali pa bo morala biti zgrajena nova tržnica. Forsirajo naj se, da se razbremene osrednje tržnice, tudi lokalne tržnice, posebno sentjakobske! Vsač malo bi bilo pomagano.

V mislih pa imam tudi lokalne kulturne

prireditve sentjakoba. Odkar smo izgubili sentjakobske gledališki oder, ki se je preselil v Mestni dom (svoje imo pa je le nesel s seboj!), nimamo v sentjakobu nobene kulturne ustanove. Torej tudi kulturna propast sentjakoba! Nadaljevanje starega trga: Florijanska ulica, Karlovška in Dolenjska cesta niso niti takovane. Hodnikni so posebno po Dolenjski cesti obupni. Vsač kdo se s strahom obrne od tega dela mesta. Torej naj tudi oblast storji svojo dolžnost! In to mesto in država! Kulturne ustanove naj misijo na lokalne prireditve v tem okraju. Vse po geslu: sentjakob za sebe in sebi!

Kaj pa sportne organizacije? Ali ne bi tudi s sportnimi prireditvami lahko dvignili zanimanja za tudi del mesta? Šentjakob nima niti lastnega kina, kakor ga imajo na primer Šiška, Moste, Vič, Kodeljevo. Ali naj najstarejši del Ljubljane popolnoma izumre ter umrije docela? Kaj je res vse, kar je staro, zapisano smrti?

Torej: Stari trg kot vstop v sentjakob naj se zopet dvigne gospodarsko in posredno tudi kulturno! Za vse so pa poklicana oblastna, gospodarske organizacije in kulturne ustanove! Predvsem pa: samopomoč sentjakobskih rojakov!

Inž. I. T.

Posestne spremembe v Ljubljani in okolici

V ljubljanski okolici se prodajajo parcele še po 3 din za kvadratni meter!

Ljubljana, 29. oktobra. Posestnik in ključavnica Franc Polty, Dravje 28, je odstopil mestni občini ljubljanski za regulacijo ceste potreben svet od svojega zemljišča v katastr. občini Dravlje v izmieri 109 kv. m ter je dobil dovoljenje za gradnjo prizidka in izvršitev nekih adaptacij na svoji hiši.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani je prodal orodniškemu oficirju v p. Janku Dolarju, Gorupova 3, od svojega posestva v katastr. občini Sv. Petra predmetje del parcele v izmieri 1004 kv. m na 50.000 din.

Kamnosek in posestnik Pavel Zupančič, Beričeve 15, in njegova žena Marija sta prodala delavcu in kmetskemu posestniku Ivanu Ušinicu Beričeve 28, od svojega zemljišča v katastr. občini Beričeve parcele v izmieri 1876 kv. m s kmečkim domom za 9821 din.

Kmetска posojilnica za ljubljansko okolico, reg. zadružna z n. z., je prodala Mariji Tavčarjevi, Crnuče 40, od svojega zemljišča v katastr. občini Crnuče parcele v izmieri 2990 kv. m za 7500 din.

Delavec Valentin Ždešar, Zgornje Pirničke 98, je kot pooblaščenec posestnika Antona Kuclerja iz Zgornjih Pirnič, ki živi zdaj v Nemčiji, prodal delavcu Antonu Mraku, Celovška cesta 42, in njegovem sestri služkinji Mariji Mrak, Spodnje Galmajne, vsekemu za polovico Kuclerjevega posestva v Zgornjih Pirničah za 40.000 din.

Posestnik Ivan Pipan, Vižmarje 27, je

prodal Mirku Kregarju, Vižmarje 72, gozd v izmieri 2189 kv. m v katastr. občini Vižmarje za 4500 din.

Kmetска posojilnica za ljubljansko okolico je prodala Rufovu Vidmarju, lastnici tekstilne tovarne »Jugolana« v Črnčah, in Ivanu Vidmarju, Štežice, od svojega zemljišča v katastr. občini Črnče travnik v izmieri 2720 kv. m, pedarju in dvorišču za skupno vsto 62.500 din.

Posestnik Janez Jarc, Podpeč 6, je prodal industrijski in posestnički na Jezeru. Na di Kobe štiri parcele v katastr. občini Brezovica, Preserje in Jezeru za 28.000 din.

Kmetска posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani je prodala veletržecu ing. Tomu Knezu, Gospodarska cesta 1, od svojega zemljišča v katastr. občini Črnče parcele v izmieri 2428 kv. m in parcele v izmieri 442 kv. m za 11.480 din. — Posestnik Pavlu Rotarju, Podpeč 6, pa je Kmetcka posojilnica od svojega zemljišča v katastr. občini Črnče dve parcele v izmieri 2596 in 2891 kv. m za 38.114 din.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zemljišča v katastr. občini Zadobrova parcele v izmieri 925 kv. m za 3000 din. Kvadratni meter te parcele je bil prodan torej po 3 din in 25 par.

Posestnik Jurij Vrhovnik, Črnščka Ježa 20, je prodal Valentini Jeromenu iz Malevsi 21 štiri parcele v katastr. občini Nadgorica in Črnče za 21.500 din.

Posestnik Jernej Šuštar, st. Spodnja Zadobrova 22, je prodal Lovrencu Kožarnikemu, Stranska vas 12, od svojega zeml

Trgovina s spancem v Ameriki

Najnovejši izum podjetnega Američana proti nespečnosti

Nespečnost je sodobni pojav, ki ne samo ne gre sporedno z vedno natrejšim tempon delu in življenja, temveč ga celo prehitava. Na nespečnost naletimo v vseh državah in vseh družabnih slojih. Muči duševno in telesno deluječe ljudi. Vsi, ki jih muči nespečnost, so enako nesrečni in vsi bi se je radi odstranili. Pomagati si hočejo z različnimi uspavalnimi sredstvi, ki jim pa navadno več škodujejo nego koristijo. Nikjer pa ni tempa življenja tako nagel, kakor v Ameriki in zato je tam tudi nespečnost tako razširjena. Nikjer tudi ne najdemo toliko ukrepov, združil in domačih sredstev proti nespečnosti kakor tam.

Kdo bi mi pomagal do spanja

To je bilo vprašanje, ki ga je pred leti objavil neki indijski maharadža. Za pravilen odgovor, ki bi moral biti seveda dokazan, je bila razpisana nagrada 100.000 funtov šterlingov. Maharadža je dobil na tisoče predlogov. Slednje se mu je javil neki zelo star Ind, slovec kot prirodi zdravnik. On se je pa že naprej odpovedal nagradi in maharadža je priporočil domače zdravilo, češ naj ga preizkus. Priporoči mu je skodelico topela mleka, precej nega skozi prajočo čebulo. In res to sredstvo je pomagalo, maharadža je zopet dobro spal. Žal to enostavno sredstvo ni učinkovalo pri vsakem človeku in zato se niti v Ameriki, niti v Evropi ni moglo razširiti.

Ljudje, ki jih je mučila nespečnost, so segali po vseh mogočih sredstvih. Eni so skušali pomagati z močno lujo, ki v tem utrditi oči, drugi s posebnimi spanjanimi pospešujočimi gramofonskimi ploščami, z enoličnimi melodijami, ki naj bi jim pomirile živce. Toda pravega uspeha ni bilo

nikjer. Končno se je lotil tega vprašanja ameriški trgovec Dine, ki je notele na vsak način obogateti, pa nikakor ni mogel priti do denarja. Svojo srečo je hotel poskusiti s sredstvom proti nespečnosti. Ni se hotel boriti proti nji z zdravljom, kajti to je bila stvar bolnikov, temveč z nemem, cesar se nihče ni prezirkus, in kar naj bi s svojo sugestivnostjo delalo čudež.

Dine je dolgo razmišljal in delal poskus, dokler ni končno nekega dne odpril na Broadwayju trgovine, Kakrsna svet se ni imenuje »Sleepshop«, kar pomeni trgovina s spancem. Tako stoji z velikanskimi črkami napisano nad vhodom. Po noči pa žar velike črke v neonovih lučih, da se vidijo daleč naokrog v pestrih barvah. In kmalu je postala trgovina najbolj zaželenja in obiskana v vsem New Yorku.

Spekulacija podjetnega Američana je bila kaj enostavna. Mož je bil že od začetka prepričan, da tudi on ne zna delati čudež. Mar pa ni mnogo stvari, ki pospešujejo spanje in ki napravijo ležanje v postelji udobnejše in prijetnejše. V trgovini Normanina Dina lahko kupi človek vse, o čemer bi se dal domnevati, da mu more pomagati k spanju sploh ali pa k mirnemu spanju v prijetnejšemu spanju. Dine je začel delati poskuse s sredstvi, preprečujimi ropot, s svetlobnimi zaščitnimi napravami in drugimi pripomočki. Odkril je nove vrste postelj, pisal je propagandne oglase in dal nabiti po mestu zelo učinkovite letake. Nekega dne so čitali ljudje po mestu: Dober spanec — dolga mladost. — Kdor ne spi ne more delati — kdor ne dela, nima kaj jesti! — Največje sportne uspehe prinaša samo dobro spanje.

Med temi letaki, okrašenimi večinoma z zelo lepimi risbami, so videli prebivalci enega podobnega ogromnega vizitnika. Na njem je bilo posebnimi črkami na belem ozadju.

ju napisano: če ne morete dobro spati, se obrnite na Sleepshop. N. Dina, ki vas reši bolezni. V trgovini s spancem zdaj dobiš vse, kar je v zvezi z modernimi izumi na tem polju. Tako dobis dvodelno posteljo za zakonce, če mož raje spi na trdem, žena pa na mehkim. Glavno Dinovo načelo je, da potrebuje vsak človek svojo individualno posteljo. Da dobis res pravo, mora vsakdo izpolniti vprašalno polo in šele potem mu pripravijo posteljo. Enako je tudi z blazinicami. V Dinovi trgovini vidiš oma-ro z blazinicami za zaljubljence. To so mehke blazinice v obliki srca, nekoliko trše in parfumirane so za ljudi z ohlajeno ljubljenijo. Dobe se tudi posebne blazinice za ljudi, ki preveč živo sanjajo, trše toda elastične za sportnike, zopet druge za ljudi, ki jih rada boli glava itd.

Sijajni izdelek Dinovega »sleepshopa« so njegove budilke. Din trdi, da je rajsko zvonenje evropskih budil, škodljivo za živce vsakega človeka in gotovo ima mož prav. Njegova trgovina prodaja samo budilke za rahločutne ljudi zlahko zveznetimi melodijami, koračnicami, vtiharju podobnim hohbenjem in šumom vodopadov. Razen tega ima tudi budilne aparate, ki se pridružijo k vzglavlju in začno najprej raho, potem pa vedno močneje tresti vzglavlje. Din prodaja tudi budilne naprave, ki zelo trdo speče ljudi zvade tako, da udarjajo po njihovih glavah.

Dinova trgovina s spancem je prav za pravljivajočo trgovino. V Ameriki je postala najbolj popularna in ima kakor vsa tako podjetja načinovanja pristaže in hude nasprotnike. Din je filozof spanja. Uspehi njegovih sredstev so naravnost presestljivi, če moremo verjeti njegovi bučni reklami. Njegovi konkurenți pa trdijo, da si izniščila Din svoja sredstva ponos, ker ne more spati.

svoji veri budhisti, toda ne več v pravem pomenu besede, kajti skozi stoletja se je budizem izprevrpel pri njih v čudno vero v demonje odgovarjajočo njihovemu značaju. To je ljudstvo otroškega značaja, odlikuje se z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi otrok. Burmani se naivno veseli pri igri, občudjujejo vse krásno in pompozno in so izredno lahkomsilni. Obenem pa boje vsega, česar ne razumejo in kar ni v skladu z njihovim otroškim značajem. Zato pojmujejo tudi božanstvo kot demonizem.

Sicer so pa Burmani pravi lenuti. Čemu bi delali in se trdili, saj jim je Budha dal tako rodovitno zemljo, da so z vsem bogato preskrbljeni. Ta vesela, otroška natura Burmanov, njihovo veselje do življenja, sonca, iger in barv, nam tudi pove, zakaj so njihovi poglavari takoj načinovani za razkošje da spremljajo bučne ceremonije vsak njihov korak. Od tod tudi tolika pestrost bogastva in razkošja v stavbarstvu. Pravljivna burmanska poslopja so zgrajena deloma za večnost, deloma pa samo za nekaj dni trajajoče svečanosti, po katerih jih zoper porošijo, saj tudi otroci pomečejo proč igrače, ko se jih naveličajo.

Važno vlogo v življenju Burmanov igrajo njihove močno razpredene reke. Kolibe, hiše in celo vasi, so zgrajene na koleh nad vodo in vse promet je navezan na čolne. Najzlahajnejše vreme vodne na reki Irawadi, glavnem toku Burme v tudi veselj na tej reki veljajo za najspretnejše. Kakor beneški gondoljeri stoje tudi ti na robu čolnov, s katerimi varno prevažajo ljudi in tovor čez nevarne pečine v vrtince. Večinoma pa vsestolj z nogami in med vožnjo še harpunirajo ribe. To so veseli dečki vedno s pesmijo na ustih. Samo ponoči utihne njihov radostni smeh, njihove otočne pesmi pa odvemajo nad temnim tokom Iravare.

Muhe in slatkorna bolezen

V osmedesetih letih preteklega stoletja sta sklenila nemška raziskovalca Minkowski in Mering pojasnili kakšno vlogo igrajevih slatkornih vloge v prebivalstvu. Na kliniki sta redila več posov, katerim sta izrezala slinavko. Misliš sta, da bosta na posledicah tega najlažje spoznala kakšna vloga pripada slinavki pri prebavi. Toda poskus je senzacionalno zaostroval s pozornostjo paznika, ki je moral paziti na pse. Ta vrli mož in dobriv opazovalec je namreč ugotovil, da gredo muhe na moč operiranih posov kakor na med. To je povedal učenjaku, ki sta pasijo moč kemično preiskala in našla v njih v svoje veliko presestljivosti mnogo slatkornja.

Tako je bila odkrita zveza med slatkorno boleznijo in slinavko. Zdravnik in bolniki so takrat upali, da se bo dalo to do gnanje praktično izrabiti. Toda težave so nepriskrakovano naraščale. Tu pa tam se je

mite go. Ah, da, mislite, da morate še vedno držati roke kvišku. Ne, to ni več potrebno.

Presenečeni Townsend je vzel svoj fotoaparat in denarnico. Postrežljivo je neznanec prišel z žepno svetilko in kratek pogled je zadostoval detektivu, da se je prepričal, da so v denarnici še vsi bankovci, kar jih je bilo prej v nji.

— Vražja strela, — se je razjezil. — Kaj naj to pomeni? Kdo pa ste vi? Kazaj se tako brigate zame?

— Vi čisto napačno razumete svoj položaj, gospod Townsend, — ga je poučil neznanec spoštljivo. — Ne vi, temveč jaz imam pravico zastavljati vam vprašanja. — Potem je pa pripomnil tih: Kaj vas je privelo v New York? Mar ste prišli samo po tega aparatu?

— Vedite, da niti ne mislim, da bi odgovarjal na vaša vprašanja, dokler vi niste odgovorili na moja, — je odgovoril Townsend trmasto. — Najprej bi rad vedel, kdo ste. Če ste moj sovražnik...

— Ne, to nikakor nisem.

— To bi lahko trdil vsakdo. No, dovolite, da izgovorim svoje misli do konca. Če ste moj sovražnik, se požurite. Priložnost je za vas zelo ugodna. Izvlecite svojo plinsko masko, pa tudi svoj sodček s plinom.

— Samo trenutek, Townsend, — ga je prekinil neznanec. — Dobro bo za vas, da veste: vam ne preti nevarnost po zastrupljenju s plinom. Trije kriminalni uradniki so umrli take smrti, četrtemu je pa namenjena drugačna smrt.

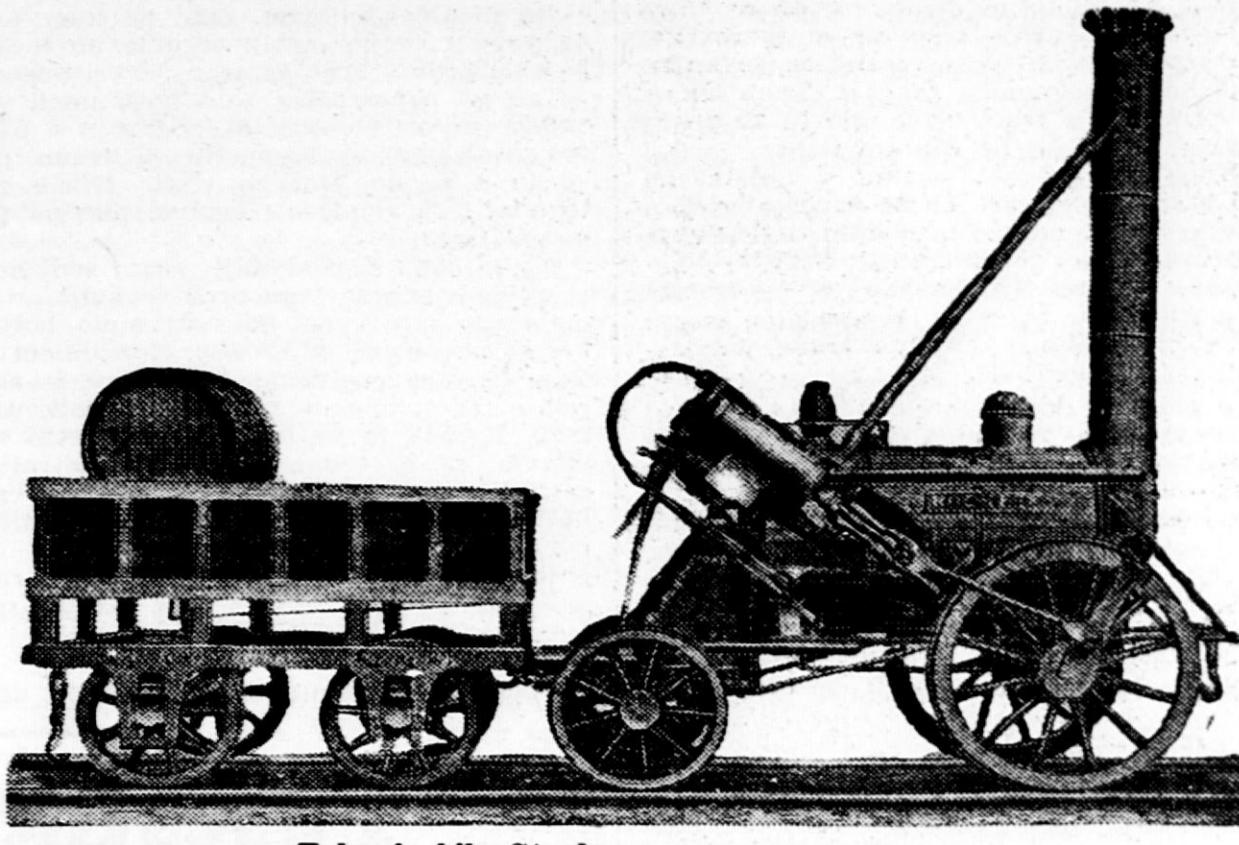
— Kako to?

sicer ugotovilo, da človeku, ki ga muči slatkorna bolezen sicer pomaga, ce mu vbrizgajo ekstrakt iz trobušne slinavke, še večkrat pa to ni imelo nobenih ugodnih posledic.

Tik pred svetovno vojno je Nemec Zülser v svojem prizadevanju malone že dosegel cilj, toda neupeč ga je potrl. Svetovna vojna in povočna leta so preprečila

nova raziskovanja. Te okolnosti so iztrale nemškim učenjakom junaka čin — odkritje zdravila proti slatkorni bolezni. Končno je bila leta 1922. pot odprtia. Po napornih poskusih sta odkrila kanadska raziskovalka Banting in West učinkovito snov iz trobušne slinavke in jo praktično uporabila. To je omogočilo pozneje rešiti tisočerim bolnikom življenje.

Od 6 do 12.000 konjskih sil

Taka je bila Stephensonova lokomotiva

Prvo lokomotivo je zgradil 1803 Anglež Trevitaik. Tehtala je 10.000 kg in vozila je s hitrostjo 8 km na uro. Bila je pa slabobrazjena in kmalu jo je zamenjala Stephensonova z 12 HP. Ta lokomotiva je leta 1829, zmagalna na rainhillski tekmi lokomotiv, kjer je vozila s hitrostjo 60 km na uro. S tem letom se pričenja velik lokomotivski razvoj. Največje lokomotive imata danes 4500 HP. Težje lokomotive niso prikladne, ker tudi tračnice niso tako močne kakor v Ameriki in ker take lokomotive težko vozijo na ovinkih. Kapacitet se je posrečilo dvigneti samo pri električni lokomotivi, ki doseže 7.000 HP, pa je mnogo manjša od parne. Vsaka električna lokomotiva obstoja iz dveh delov. Samo v Švici rabijo za železniške vozne v gorskih krajih lokomotive do 12.000 HP, torej najmočnejše lokomotive na svetu.

mu razkošju. Novi zakoni segajo v najintimnejše rodbinske svečanosti. Tako recimo izdatki za poroko ne smejo presegati 20 jenov, dočim so prej trošili bogati Japonci za poročne svečanosti in gostje težke tisočake. Vse življenje bo polagoma reformirano. Tako bo omejen tudi poset slovenskih japonskih čajarn. Čajarme se smejajo zdaj odpirati šele ob 17., dočim so bile doslej odprte že od ranega jutra.

Umetni kavčuk

Ideja umetnega izdelovanja kavčuka je že dokaj stara. Prve poskuse so delali učenjaki že ob koncu preteklega stoletja, toda takratni izdelki še niso dosegli kakovosti prirodenega kavčuka. Industrijsko so jeli izdelovati sintetični kavčuk šele med svetovno vojno v Nemčiji. Po vojni je pa doživel usodo večine takratnih nadomestnih snovi, ker niti po kakovosti niti po ceni ni mogel tekmovati s prirodenim kavčukom.

Temelj večine sedanjih proizvodnih procesov je priprava butadiena in njemu podobnih ogljikovodikov. V Rusiji se izdeluje iz alkohola, za nemško buno je pa izdelava snov acetilen. Nemški sintetični kavčuk, izdelan iz butadiena in postavljen na trg pod imenom »buna«, je material mnogih novih možnosti. Izdeluje se v dveh glavnih tipih. Prvi se imenuje berbunan, drugi pa buna S. Obe vrsti prekasta prirodni kavčuk približno za 30 odstotkov in se tudi znatno manj obrabi. Umetni kavčuk je tudi bolj odporen proti vročini kot priroden. Berbunan bolje klijbuje organskim tekočinam in zato ga rabijo v kemikalni in strojni industriji, zlasti pa pri izdelovanju avtomobilov, ker mu bencin in olje sploh ne skodelja. V nasprotju z naravnim kavčukom, ki je izolator, je berbunan prevočnik. Buna S se rabí večinoma kot nadomestek naravnega kavčuka, reci moža izdelovanje pnevmatik. Izdelki iz nje so trepočnejši kot iz priravnega kavčuka in zato je zelo prikladna za izdelovanje trde gume.

PRAKТИČNA ŽENA

— Ker nisem mogla v nobeni trgovini najti kravate, ki bi harmoniral s svojo obliko, sem si kupila novo obliko, ki bi harmoniral s svojo kravato.

desetih in sedem minut, torej v času, ko ste vi priseli v New York.

Townsend je kar poskočil od presenečenja.

— Kdo ga je pa prezrel? Vi ali sovražna stranka?

Avto se je ustavil.

— Hitro, hitro! — je zaklical mož v usnjenukniču, — takoj se dvignemo.

Townsend je zagnal obrire letala.

— Odgovorite na moje zadnje vprašanje, — se je obrnil Townsend k svojemu spremjevalcu potem ko sta bila oba izstopila iz avtomobila.

— Dovolite, da na to vprašanje ne odgovorim, — je odgovoril neznanec mirno. — Vi bi morda povdovili v moje prijateljstvo, da bi vam povedal, da mi... —

— Vstopite, gospod Kentisbury! — je zaklical nekdo glasno.

Townsend je hitro vstopil v letalo. Ko se je obrnil, je bil neznanec že izginil. Tako potem se je letalo dvignilo.

IX.

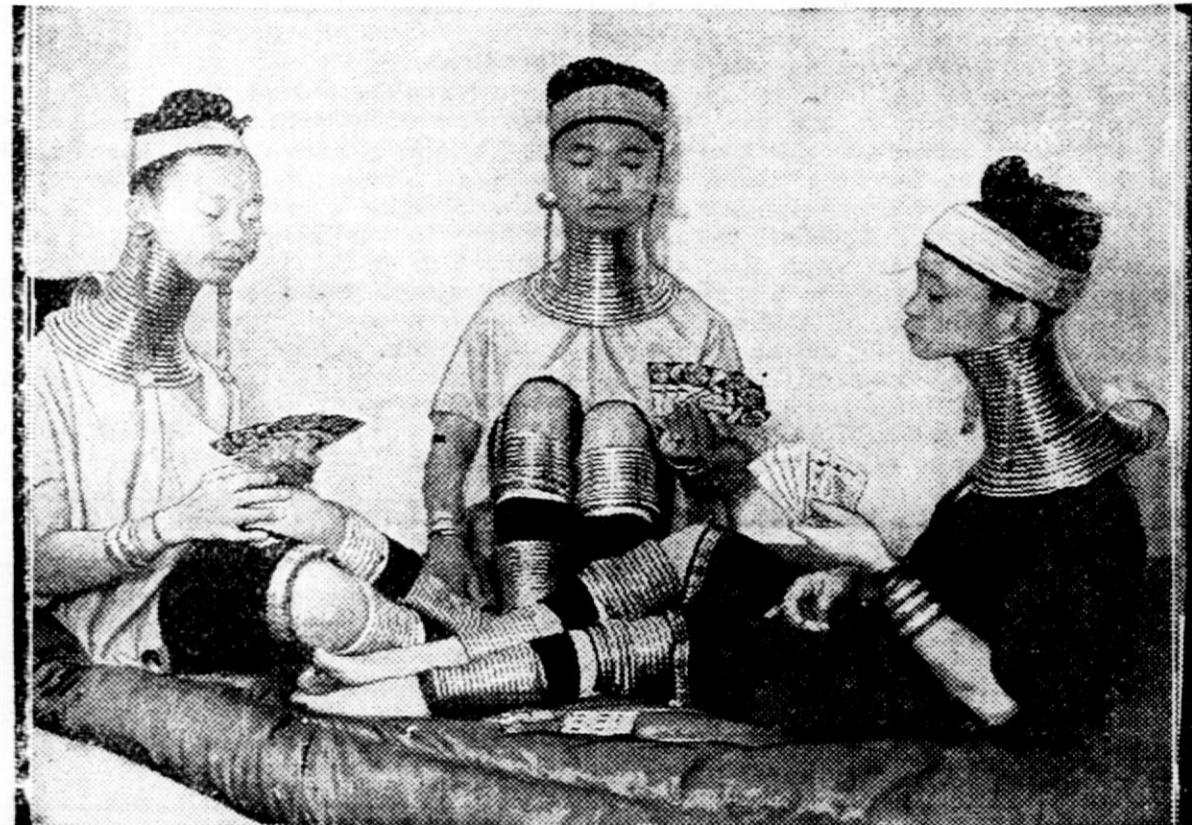
— To ni bilo lepo od tebe, Kentisbury, — je dejal očka Sam pri zajtrku. — Ne, to res ni bilo lepo od tebe.

— Domov ste prišli šele ob dveh zjutraj, — je pripomnil Marion.

Townsend je bil spokorno povesil glavo. Bil je neznanec Marion za to nedolžno prevaro, kajti domov je bil prišel v resnici šele ob štirih zjutraj.

Pravljica dežela Burma

Burmani so po svojem značaju pravi otroci

Malo čudne so za naše pojme te burmanske lepotice

Burma, blvša kraljevina, zdaj pokrajina angleške vzhodne Indije meri 597.849 kv. km in ima nad 13.000.000 prebivalcev. V delti reke Irravade leži glavno mesto Rangoon. Podnebje je tropično. Prebivalci Burme pridejo žito in riž ter pridobivajo zlato, bakfer, cink, premgo in petrolej. Burma leži stisnjena med angleško Bengalijsko, Tibetom in Siampom. Na severu se divga visoko pogorje, za katerim se razprostira indijska ravinja. Na drugi strani pa segajo visoko pod nebo tibetški gorski grebeni.

Tibet je zelo gorata dežela, polna močnih nevarnih gorskih vozov, med katerimi zija globoki prepadni v sume gorskih vrelci. Gore so do samih

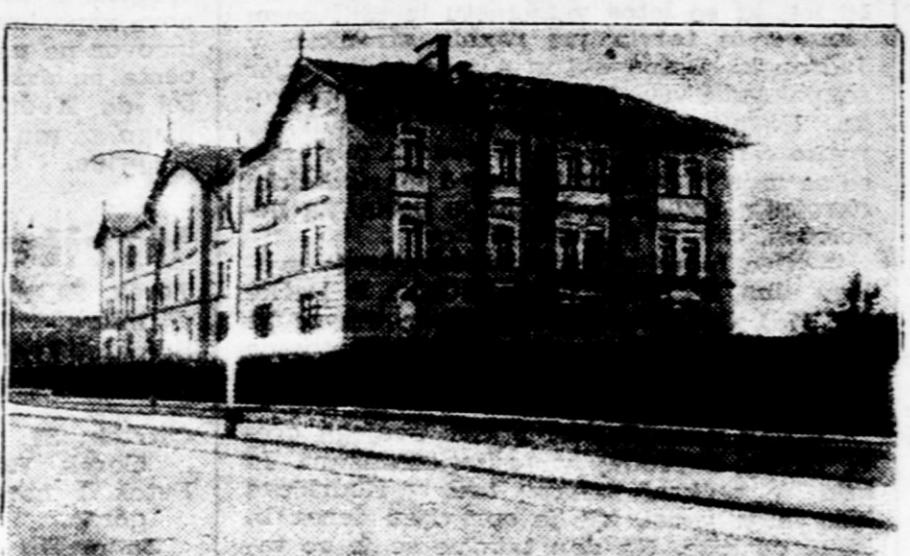
V 20 letih nerešeno socialno vprašanje

Samo z denarjem, ki ga izdamo v petih letih za gluho-neme, bi lahko zgradili gluhonemnico za vse gluhoneme otroke

Ljubljana, 29. oktobra

Baz dravsko banovine je obljubil sredstva za razširjenje ljubljanske gluhonemnice. V dogledni bodočnosti bo razširjeni zavod lahko sprejel ves gluhonemi naraščaj v Sloveniji, če bo šlo vse posreči, človek se pa ne more načuditi, da socijalna in kulturnega vprašanja povečave zavoda nismo mogli rešiti že prej, kajti to vprašanje je aktualno prav za prav Že od prevrata, torej ad 20 let.

Strokovni učitelj v gluhonemnici g. Metod Kumelj je v spominski

Sedanja, mnogo pretesna gluhonemnica

je za to otroke dovolj šol, so gluhi otroci zapostavljeni. Zanje obstoji v Sloveniji samo en zavod, ki more sprejeti le del slovenskih gluhonevemot. Drugim ostanejo vrata v gluhonemnico za vedno zaprti. Zato so ti otroci za trajno izločeni iz slovenskega kulturnega, socialnega in gospodarskega občestva.

Dan sedanjih zavod ne ustreza potrebam, je razvidno po tem, da je bil zgrajen pred 40 leti za 60 otrok, danes pa je v njem 148 gluhonevemot otrok. Gluhonemnica je danes prenapolnjena, da že trpi delo v njej, da sta že ogrožena higiena in zdravje otrok. Od vzgoje in izobrazbe v gluhonemnici bo odtrganih 170 do 210 slovenskih gluhonevemot otrok. Od teh jih je 110 do 140 tudi za šolo sposobnih, ostali so v duševnem razvoju zaostali. Toda tudi za ostale, ki niso sposobni za solanje, bi se moral najti prostor. Ce ne v šoli, pa vsa v zavetnišču.

Najjače sredstvo za ohranitev ljudskega zdravja in zdravja podnebina so urejene gmotne in higienične razmere in pravočas-

na zdravnika pomoč v bolezni. Zato so primeri gluhot, ki bi nastala po bolezni, v bolje situiranih slojih zelo redki. Količkor se tu pojavlja gluhot, je po večini dedna. Drugače je to pri strošašnih slojih. Zaradi slabih gospodarskih in socialnih razmer so teh slojih obolenja bolj po-gosta in nevarna, ker ne ključe zdravnika ali ga poklicajo prepozno. V teh slojih je največ primerov gluhot zaradi bolezni. Iz teh revnih ljudskih slojev kmetov, kajzarjev, kmetskih delavcev, industrijskih delavcev in malih obrtnikov izhaja tudi tistih 170 do 210 slovenskih gluhonevemot otrok, ki jim ostanejo vrata v gluhonemnico za vedno zaprti. Zaradi tega ravno je njih usoda najbolj žalostna. Revni starši tudi gmotno najteže občutijo breme, ki jim ga načaga vzdrževanje trajno do dela nespособnega otroka. Gluhonemi otrok je prepričen samemu sibi ali pa pride v slabu družbo, kjer se izpridi. Duševno in moralno propade. Njegov duševni razvoj se ne dvigne nad živalskega. Kot bebec životari in je nespособen za delo in neodgovoren za svoja dejanja.

Bolj kakor drugi otroci so torej gluheni potrebitni vzgoje in izobrazbe v zavodu. Neizobrazeni gluhonevemci so trajno socialno in gospodarsko bremem svojcem in javnosti. Od skupnega stekla 2000 do 2250, kolikor je gluhonemci v Sloveniji, jih lahko dobi po današnjem stanju izobrazbo v gluhonemnici samo 900. Za vse ostale, to je za 1100 do 1350 gluhonevemot, morajo skrbeti drugi. Ako računamo, da stane preskrba poenčina na dan samo 5 din. znaša dnevni izdatek zanje 5550 do 7050 din, mesečno 165.000 din do 211.500 din, letno 1.980.000 din do 2.583.000 din, v de-setih letih pa 19.800.000 din do 25.380.000 din.

To so ogromne vsote. Samo z denarjem, ki bi bil prihranjen v petih letih, bi sezdieli gluhonemnici, v kateri bi dobili prostor vsi normalni slovenski gluhonevemoti otroci!

Komandir je obvestil o utopljenki vse orožniške postaje pod Krešnicami. Običajno so vse orožniške postaje prev takoj kakor tudi ljubljanska policijska direkcija obveščene, da javljajo sorodniki o pogresanem družinskom članu in če je verjetno, da je skočil v vodo. Zdaj pa ni nobene take prijave. Oblasti poizvedujejo, kdo bi bila ne-srečna ženska. Verjetno je, da je utopljenka doma iz Ljubljane ali pa z Gorenjskega.

Po 4 letih obsojen v odsotnosti Dva lesna trgovca je opeharil za 70.000 din

Ljubljana, 29. oktobra
Ze pred štirimi leti se je zgordilo, da je trgovec Miroslav Mišković, ki je pristojen v Skopje, biva v Beogradu, sklenil s trgovcema Alojzijem Cvenkljem in Ivanom Andoljškom kupno pogodbo za dobave večje količine lesa za skupno vsoto okoli 70 tisoč din. Cvenkelj je trgovcu dočkal 190 kub. m lesa za 41.099 din. Andoljšek pa za 38.000 din. Ker Mišković ni plačal dočvaljenega lesa, je bil ovaden in državno tožilstvo je napeljalo proti njemu obtožbo, da je v Ljubljani z lažnim predstavljanjem, da je pošten kupec in da sklepka kupno pogodbo kot zastopnik rudnika Veluče pri Trsteniku oba ljubljanska trgovca prevaril.

Sodišče je osumljencev v preiskavi zasilalo, toda Mišković je zanikal krivdo. Zaman je sodišče obtoženca vabilo k razpravi. Mišković se ni hotel zglašati, da bi se sam zagovarjal pred sodiščem, zato ga je okrožno sodišče obsođilo v odsotnosti.

Oskodovanega trgovca sta izpovedala, da se je Mišković izdal za zastopnika Lidijs Radovanovićeve, ki je lastnica rudnika Vu-leče, in da je pooblaščen kupiti les za rudnik. Mišković je podpisal pogodbo, o katere bi moral les plačati v 60 dneh po dočvalji. V maju l. 1936 je bil les dočvaljen,

a potekel je plačilni rok, ne da bi lesna trgovca dobila svoj denar. Zadele so se poizvedbe o podjetnem zastopniku rudnika Veluče in ugotovili so, da je Mišković Cvenkljev in Andoljškov les v redu prejel ga prodal v Zagreb v nekemu Grünbaumu Emiliu.

Svoj zagovor je obtoženec večkrat spreminil in mu že zaradi tega sodišče ni moglo dati vere. Izgovarjal se je, da je lesni hotel poslati rudniku v Veluče, ker je izvedel, da rudnik slabo stoji. Bal se je, da ne bo prisel do denarja, če poslige les v rudnik, zato ga je rajo prodal Grünbaumu v Zagreb. Pa tudi Grünbaum se ni držal plačilnih pogojev in zaradi tega ni mogel poravnati dolga trgovcem v Ljubljani.

Lidia Radovanovićeva, za katero je obtoženec kupoval les v Ljubljani, je izjavila, da sploh ni lastnica rudnika Veluče. Bila je v pogajanjih za nakup rudnika a do kupštine ni prišlo, lastnik je postal Jovan Marković. Gled obtoženca je izjavila, da ni bil pooblaščen nakupovati les na njen račun.

Sodnik poenpitec okrožnega sodišča dr. Pompe je po zaslisu vseh prič obsođil otočenega trgovca Miškovića v odsotnosti 16 mesecev zapora in na 600 din globke.

Mesar ustrelil svojega pomočnika
Celje, 28. oktobra
V nedeljo zvečer je prišlo na Poize i d' tragičnega dogodka, ki je zahteval človeško življenje. Znani 34letni mesarski mojster in gostilničar Alojz Cimperman je sedel v nedeljo zvečer v svoji gostilni na Polzeli v družbi svojega 26letnega mesarskega po močniku Antona Bratca. V gostilni sta bila še neki gosti in natikači. Bilo je okrog 23., ko je Cimperman izvel ke smokrov in ga začel razkazovati. Bata. Oba sta pregledovala samokros. Ko je imel Cimperman, ki je bil vinjen, samokros v roki, se je samokros nenadoma sprsil in krovu je zadele Bratca v prsi. Bratci je takoj omahnil s stoja in na mestu izdhnil. Cimperman, ki je bil po zadnjem dogodeku ves občutan, se okrečal in preglejel v zapore okrožnega sodišča v Celju.

V Save je skočil

Gradec pri Litiji, 28. oktobra
Na predhodnikih stavbah v Gradcu, kjer je litinski koledar in znana Mauthnerjeva predhodnica, se je razširila včeraj kasno proti večeri vest, da je skočil v Save neki moški. Tako so prihitali k obrežju rekevalci, fantje in možje. S koli in vrvimi so skušali obupanja potegniti k bregu, vendar je bilo njihovo prizadevanje zamarno. Vrtnici so morali odnašati od brega in valovi so ga odnesli naprej.

Uvedena je bila uradna preiskava, ki je ugotovila, da je nesrečni mož Martin Vičdar, star 68 let, doma iz Gradca, oče ugledne družine. Zadnje dni je bil ves zanjoščen in včeraj popoldne se je zglašil pri znančniku na Stavbah, kjer so opazili, da z njim nekaj ni v redu. Da pa se je odločil za samomor, ni nihče slutil. Proti večeru se je poslovil in ko je prišel na breg Save, je nemudoma skočil v valove. Njegovega trupa se niso našli.

Zopet poplava

Maribor, 28. oktobra

Dolino ob srednjem, neregulirani strugi Pesnice je zaradi novih nalinov spet zanjela do vznosil bližnjih hribov poplava, ki je letos že sedma. Vsa v dolini ležeča zemljišča, ki so bile deloma že doles pod vodo do prejšnjih poplav, pokriva spet voda, kjer so razvaline preko svojih obrežij Pesnice s svojimi dotoki. Na pojih cakta na spravljanje še mnogo pridelkov, zlasti koruza, pese, korenje, repa, fiziol in deloma še kompir. Vse te pridelke zelo ogroža gniloba, ki zaradi letošnjih poplav grozno učinkuje na vse kulture. Vsa zemlja je prenasicena s padavinsko in poplavno vodo, tako da prinašajo poplavo že tudi manjši nalinji. Posledica bo tudi pomanjkanje živilskih krmit.

Kdo je utopljenka?

Kresnje, 28. oktobra

Zelenški delevac in posestnik Ivan Zupančič iz Hotiča je zaposlen pri popravljanju železniške proge med Litijo in Kresnicami. Po delu se s svojim čolnom vozil z desnega na levu savski breg, kjer stoji njegova domačija v Hotiču. Tako je bilo tudi v soboto. Iz čolna je opazil, da savski vrtnici nekaj sušuje ob bregu. Zazdelo se mu je, da bi znalo biti truplo utopljenca. In res je z grozo opazil, kadar je tok zapisil močnejše, da se prikaže iz struge človeške truplo. Po čolnih in laseh je ugotovil, da nosi voda s seboj žensko Zupančič je zavesil na breg v prikljaku iz Hotiča sosed, da bi potegnili iz struge utopljenca. Nekega fanta so poslali tudi v Kresnice in komandirju crožniške postaje g. Skrjanca, da bi prevezel truplo in uvedel poizvedbe, kdo je utopljenka.

Preden pa so Hotičani priveslali do utiša, da je Sava, ki je medtem začela naraščati, dvignila truplo iz utiša in ga odnesla naprej. Ko je dosegla orožniška patrolja do Hotiča, je truplo odplovilo že proti Litiji.

Iz Kranja

Otvoritvena predstava gled. odr. Nar. čitalnice, ki je bila v sredo zvečer, je prav lepo uspel. Priznati je sicer treba, da so krize v zadnjih letih zadale močan udarec društvu in da to ni ostalo brez posledic tudi za odrško udjevovanje. Toda že ta predstava, da sluti, da se bodo prilike normalizirale in da bomo zopet videli predstave na oni višini, kot jih je bilo občinjeno nekdaj. Sala »Vozel« je prav prijetno odrško delo iz življivja na vasi in so igralci svoje vloge podali dokaj dobro. Občinstvo se je ob dobro obdelanih zapletljajih prav prisrčno zabavalo. Kdo se ni včerj zavabne igre, naj ne zamudi zadnje prilike, ker se vrši v nedeljo 27. t. m. ob 16. ura nepreklicno poslednjie.

— Krava za jezdijo tov. avto. Neobičajna nezgoda se je pripetila v četrtek šokerju. avtomobil last Jug. tvor. gume, ki sredi razen materialne škode ni zahtevala večjih žrtev. Ko je sofer vozil po cesti proti Ljubljani je približno sna meja opazil, da je na cesti krava. Hrto je znižal hitrost in se prav počasi približal živali. Ko je bil že tik ob živali, ki se za prihajajoči avto ni niti zmenila, je sofer zavil na levo in hotel tako obiti kravo, ki pa je prav takrat tudi skočila na levo, zadele v avto in v naslednjem trenutku poškodovala ves prednji del avtomobila. Kljub hudem udarcu pa se krava ni niti poškodovala, dočim znaša škoda na avtomobilu okrog 10.000 din.

— Srebrna ura z verzico je bila najdena.

Lastnik naj se zglaši na mestni policijski. — Pohitite z delom pri urejevanju robnikov za dovoze v hiše. Občinstvo se v čedalje večji meri pritožuje, ker robnik in plodniki še vedno niso urejeni, zaradi česar je zlasti od deževnih dnevnih hoja na teh mestih nemogoča.

— Zgodnje sočitje na rednem interventov. Mestna občina razglaša, da bo odslej zaradi pomanjkanja kreditov do nadaljnega potrebljeno, da bodo omi, ki bodo hoteli imeti zgodane sode lahko poklicali uradnika na kraj bivališča in to na lastne stroške.

— Tedaj ruskega jezika se prične prve dni novembra. Poučevala bo ga, prof. Matinek iz Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar znogljiva. Informacije in prijave dobre interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0). Včeraj je bila odigrana v dežju in na izredno razmočenem terenu težko prilagočena tekma, ki je razjasnila glave navijačev iz Kranja, ki so moralni zaradi zmage SK Zeleznice mislili, da bosta še tudi dve točki v Maribor. Toda žoga je

okrogla in glej, domači so imeli zopet srečen dan, ne toliko pred vratni, a vendar dovolj za zmago. Kranjska enaštorica je zmagala z voljo in uspeh ni izostal. Tekma je bila na laž podobna oni z Ljubljano, in zopet se je pokazalo, da imata borbenost in požrtvovljnost prednost pred lepo, a ne-kristino igro. Domaća enaštorica v pretežnem delu tekme ni predvajala lepega nogometna.

— Tedaj ruskega jezika se prične prve dni novembra. Poučevala bo ga, prof. Matinek iz Ljubljane, ki poučuje že drugo leto z zavidljivim uspehom ruski jezik tudi v Splošnem ženskem društvu. Učnina bo nizka in za vsakogar znogljiva. Informacije in prijave dobre interesenti v knjigarni »Sava«.

— SK Kranj : SK Maribor 4:1 (1:0). Včeraj je bila odigrana v dežju in na izredno razmočenem terenu težko prilagočena tekma, ki je razjasnila glave navijačev iz Kranja, ki so moralni zaradi zmage SK Zeleznice mislili, da bosta še tudi dve točki v Maribor. Toda žoga je

Edinicam Zveze kulturnih društev Vsa narodna društva naj sodelujejo pri zbirkì CMD

Velika nabiralna akcija Družbe sv. Cirila in Metoda za zimsko pomoč naši meji je vzbudila v naši širši javnosti mnoge zanimanja in upravičeno lahkovo upano. do 10. novembra v polni merti uspel in dosegel veliko lubezen do našega malega človeka in našega skupnega doma.

Pri tem, da se je eden od dnevnih del tekme ni predvajala lepega nogometna. V nasprotju z Mariborom je igrala razigrano, a so zato napadelo pomagali halfom, da celo branilec. Kadar pa je bilo mogoče, se je mostovo hitro povzeto in zato se je pricelo obleganje mariborskimi vrat v odčlenim vratarjem. Te dve tekme sta dokazali, da bi lahko domače mostovo doseglo lepše mesto na tabelli, če bi enaštorica posvečala več pažnje treningom. Sporazumevanje med igrači in tekmaci, kjer se situacije hitro menjavajo, je neogibno potrebljeno in se doseže le s skupnimi vajami.

narodne obrambe in s prosvetnim delom vzgajati in krepliti narodni ponos in državljansko zavest. Bolj ko kdajkoli poprej je danes naša dolžnost, z vsemi razpoložljivi sredstvi podpreti idealne stremljene naše vodilne narodno obrambne organizacije.

Zato pozivamo vse v Zvezi včlanjene organizacije, da takoj po prejemu vabilo pristopijo k delu v smislu navodit, ki so jih prejela od vodstva Družbe sv. Cirila in Metoda.

Za Zvezo kulturnih društev v Ljubljani
Predsednik: prof. Fran Jeran, l. r.
Tajnik: Verbič Dušan, l. r.

in znancev. Rudniška godba je pokončila v slovo svirala pretresljive žalostinke. Užalostčenim svojcem iskreno sožalje, po-končaj lahka zem

Vseh mrtvih večen spomenik

Druga monumentalna posebnost Maribora

Maribor, 28. oktobra

Se nekaj dni in penovili bemo vsakokrat največji praznik mrtvih. Temu prazniku so posvečeni Vsi sveti in (drugi dan) Verne duše. Čeprav je ta praznik (cerkveno) omejen le na katoliške, vendar nam ob tej priliki uhačajo misli tudi sploh na mrtve in tudi na one, ki so nekoč živel, od katerih pa že davno ni več niti tistih zadnjih sledov, v obstoječih grobovih in grobnicah. Toda čeprav ni več njihovih sledov, vendar zlasti na večer Vseh svetih nekako skriveno čutimo to nepregledno armado nekot kot danes mi živečih.

Ta jasinstven občutek nas pa so opominja tudi na praktično stran praznika mrtvih. Naš oči begajo te dni, ko se pripravljajo za Vse svete, od razkošja naših pokopališč in obstajajo tam na zapuščenih in zanemarjenih grobovih — na grobovih, ki nimajo nikogar več med živimi ali pa, če jih še imajo, pa ti ali ne morejo ali pa nočejte več skrbeti za nje.

Zdrava družba bi v smislu glavnega

Kristusovega nauka ne smela trpeti takih kričecih razlik na svojih pokopališčih. Ker pa tako kričeča razlika dejansko obstaja, jo je treba po možnosti na drugi način omiliti na način, ki je izvedljiv in ki bi bil tudi nam vsem živečim lahko v čast in ponos. Kako?

V večjih mestih že dolgo let obstaja navada pobiranja darov popoldne ob Vseh svetih pred pokopališči. Po večini pa so ti darovi uamenjeni potrebam — živih. Protitej na video lepi in tudi sicer priznanja vredni navadi se je svoj čas v meni nekaj — upiralo. Ta notranji odpor je dozorel še le lani tu v Mariboru pred starim pokopališčem. Znano mi je bilo, da se na tem svetem kraju nahaja na stotine grobov, ki nimajo nikogar več, ki bi še za nej skrbel. Moj poziv v »Slov. Narod« je našel vsaj deloma odziv: »Šole so oskrbele vsaj glavno odčedenje in skromno okrasitev teh grobov. Letos pa je posebno na tej božji njivi potreba oskrbe z zanemarjenih grobov postala še večja. Za izravnavo najbolj kričecih razvalin nad opuščenimi gro-

bovi in grobnicami je pričela skrbeti pokopališča uprava. Ostali pa so še vsi tisti grobovi, ki so bili že do raznesteve tegi pokopališča zapuščeni. Ker je pogled na celoten sliko tega pokopališča silno žalosten, pa je pogled na te zapuščene grobove naravnost obopen. Pomisli, je treba, da gre to obupno stanje v očeh tujev — naš racun, ker mi smo postali gospodarji Maribora. In danes je ugotovljeno, da je Maribor glede neprimerne likvidacije starega pokopališča prekosil tudi — Ljubljano.

Zato bi bilo tem bolj umestno, da baš Maribor vsaj v enem prekosil tudi vsa mesta. Namreč, da baš na tem stremem pokopališču postavi spomenik, posvečen vsem mrtvim. In sicer naj bi bil ta spomenik v okviru še lani priporočenega gaja zasluznih na novejšem delu tega pokopališča. Kot prvi sklad za tak spomenik naj bi služila posebna zbirka.

O spomeniku samem bo seveda treba še točno spregovoriti.

razrezal za svojo »šajtrgo«. Ampak novo brv bo pa Kac moral na drug način druge plačati, karor če bi bil za svojo »šajtrgo« kupil novo desko.

— Vprašanje navijanja cen bo treba resnej kakor do sedaj reševati na podlagi takih konkretnih primerov, kakor je tale s Pragerskega: Neka stranka pride na orožniško postajo s tisto, da ji je neki trgovce kilogram masti zaračunal po 29 dinarjev namesto, kakor je bilo v smislu odločbe sreskega načelstva predpisano, le po 26 din. Trgovec se zagovarja, da je moral on — po računu — mast plačati po 26, torej ima pravico prodajati jo tri dinarje dražje. Ta — skoraj bi rekli — šolski primer se obravnava še naprej in smo radovedni, s kakšnim uspehom se bo zaključil. — Umestno bi bilo, da se vsi takini in podobni primeri prijavijo v obravnavanje, da se pri tem s posebno opozoritvijo tudi širši javnosti nudi prilika navzočnosti pri takih razpravah. Pošteni trgovci bodo takega razčiščevanja le veseli, ko dokažejo, da jih po krievem dolžajo navijanja cen, drugi pa zasužijo, da jih tudi širša javnost spozna.

— Gostilničarjem, ki točijo šmarnice, stopajo na prte. Organi, ki skrbijo za to, da pijejo ljudje zdravo in nepokvarjeno vino, so pri nekem gostilničarju v Drvanci v Slovenskih goricah zaplenili 4 sode z okoli 700 litri vina. Analiza je dognala, da vsebuje vino nad 60% šmarnice. Zaradi tega so vino izili v potok. Gostilničar je bil zaradi kršenja začevnih predpisov ovaden mariborskemu državnemu tožilstvu.

— Nečuveto pojetje. Trije moški, ki so bili očividno vinjeni, so si dovolili svoje vrstno zabavo. Z nekim tovornim avtomobilom so se vozili proti Radvanju. Ko so vozili po Pohorski cesti, so jih šofer tovornega avtomobila zavolil v obcestna dreveta ter jih štiri podrl, nakar so nadaljevali vožnjo. Pasant, ki so v tem času bili na Pohorski cesti, so se zgrazali ter prijavili zadevo policiji, ki poizveduje za krivici.

Dve ukradeni in eno najdeno kolo. Dijakinji Anemariji Braunerjevi iz Studencov je izginulo izpred hči št. 10 v Krekovi ulici 1200 din vredno kolo znamke NSU z evid. št. 2-126438. Ob kolo je prisel tudi privatni nameščenec Alojz Štefan, ki mu ga je neznani zlikovec odprilj izpred želežničarske Nabavljalske zadruge v Frankopanovi ulici. Kolo je znameno Baranya in ima evid. št. 2-13186. — V baromu pod Pobreško cesto pa so našli kolo z evid. št. 2-130639, ki ga dobila lastnik na policiji.

Razdejanje. V Plavčevu gostilno na Koroski cesti so prisli okoli 23. ure trije že močno vinjeni moški, ki so zahtevali vino. Nataškarica Terezija Ložnik pa jim ni hotela dati vina, ker so že vinjeni in se je bala incidenta. Nedanoma pa je neki moški zagrabil za stol in dvakrat udaril po glavi nataškarico, tako da se je stol razbil in je dobrolo Ložnikova precejšnje poškodbe po glavi. Zatem so se vstrije pijačnih lotil nataškarice, ki so jo vrgli na tla in jo poškodovali z nogami. Predno so izginuli, pa so še stopili v točilnico ter vrgli s pulta razne kozarce, vreke, steklenice in druge predmete, ki so se na tleh razbili, tako da ima gostilničarka nad 1000 din škode. Po opravljenem »delu« so junaki izginili v temno noč. Sedaj jih išče policija!

— Iz obrtniških vrst. Spor zaradi imenovanja v davnici odbor med mariborskimi obrtniki je začasno zaključen z izključitvijo g. Mihe Vahtera iz »Slovenskega obrtnega društva«. Odbor mu očita, da ni varoval splošnih koristib obrtnikov, ko je šlo za določitev clana v davnem odboru za mesto Maribor. (Del. polit.)

— Žena, mati javna razgrajalka. Do obupa začaten primer je ta-le. Neža Ničič, posestnica v Sp. Koreni, je mati petero nedoraslih otrok, ki nosijo že sedaj na sebi petcat poljskih tatov, kar je pri takih vzgoji verjetno. Mati je namreč že dozadušna komad 0.50 do 1.50, endivija komad 0.50 do 1.50, kup motovilca, radica in špinat po 1 din, lučen grah liter 10 do 12.50, kup pesa 1 liter fiziola po 4 do 5 din. Sadje: jabolka 4 do 10 din za kg, hruske 8 do 16, slive 12 do 14, breske 8 do 14, grozdje 8 do 16, celi orehi 7 do 9, lučenici 28 do 32, kostani kg 4 do 5, liter 2 do 4, pečen krostanj liter 6 do 8; šipek 3 din. Žito: pšenica 2.75 din za liter, ječmen 3.25 do 3.50, koruza 3 do 3.50, oves 1.75 do 2, proso 3.25 do 3.50, aida 2, proseno 6 do 8; Ribni trg: belice 9 do 10, morske ribe 14 do 28. Mletni izdelki: smetana liter 12.50 do 15, mleko 2 do 2.50, surove maslo 34 do 40, čajno maslo 44 do 48, domaća sir 12, jajca 1.50 do 2 din. Perutnina: kokosi 25 do 38, par piščancev, ki jih je bilo na sobotnem trgu 894, po 30 do 70 din, gosi komad 45 do 60, purani 45 do 80, race 20 do 25. Precejšnje povravjevanje je po domačih zajicah, ki jih pravljajo na 10 do 40 din.

— Tudi brv ni več varna, da jo tudi kdo drug ne samo velika voda ne odnesi. To je pokazal Stefan Kac v Cigoneli, ko je odnesel 4 m dolgo, precej debelo in široko desko, ki je si služil kot brv čez potok Ložnico. Misli si, da bi mi ta deska kakor nalač prislala prav pri delu nove žagtrje, novo brv pa bo že kaš drug nadomestil. To je deloma res, nadomestiti jo morajo, odnosno se jo morajo, ker je kar stari za

ni. Ta zagovor pa seveda le še bolj obremenjuje njo kot kupovalko, ker je pri sklepku kupčije računala na objubljeno dopolnitve primanjkujoče mere. Bolj verjeten pa je izgovor, da ni mogla slutiti, da bi se Weber petal s takimi tatinškimi posli.

— V poboljševalnici se bodo pokorili trije mladoljetni dečki v starosti od 14 do 16 let, ki so letos v avgustu izvršili osem vlovom in tvrdin pri raznih strankah v Jadranski, Betnavski in Aljaževi ulici, kjer so pokrali vse, kar jim je prisko pod roko. Ukradene predmete so prodajali za vsako skupino izkupiček zapravili. Vsi trije so se moral zagovarjati pred mariborskim okrožnim sodiščem, ki jih je poslal za nedoločen čas v poboljševalnico.

— Oče mora obremeniti nepoštenja svoje sina, J. Kodriču, posestniku iz Pečke pri Makolah, je iz nezaklenjenega omare pa zaklenjenega stanovanja izginila gotovina 2270 din. Sum je takoj padel na Fr. Brodnjaka, pravoknega pomočnika iz Makol. Brodnjak namreč nosi pecivo svojega očeta okrog naprodaj vrnjanj strankam. In tako je večkrat zahajači tudi v Kodričevi hiši in je vedel, kje je spravljen denar in kluč od hiše. Na dan tativne se je po takem svojem poslovnem obisku povrnih v Kodričevi, ker je misil, da jih ne bo doma. Za kluč je vedel, zato si je lahko odpri stanovanje in je brez posebnega iskanja prisel tudi do denarja. Sam je pomagal, da so ga kmalu izsledili. V Ptaju je namreč nakupil zanj nenavadno množino

manufakturnega blaga v vrednosti nad 1500 din. Ko so ga prijeli, se je sprva dekal zelo užaljenega in trdil, da je ta denar za kupljeni blago iz njegovih prihrankov. Ujel pa se je pri bankovcu tisočaku, ko je med drugimi naslovni navedel tudi očeta, ta pa je odločno zanikal, da bi bil imel kaj opraviti s takim tatinškim posli.

— V poboljševalnici se bodo pokorili trije mladoljetni dečki v starosti od 14 do

16 let, ki so letos v avgustu izvršili osem

vlovom in tvrdin pri raznih strankah v Jadranski, Betnavski in Aljaževi ulici, kjer so pokrali vse, kar jim je prisko pod roko. Ukradene predmete so prodajali za vsako skupino izkupiček zapravili. Vsi trije so se moral zagovarjati pred mariborskим okrožnim sodiščem, ki jih je poslal za nedoločen čas v poboljševalnico.

— Oče mora obremeniti nepoštenja svoje

— Oče mora obremeniti nepoštenja svoje